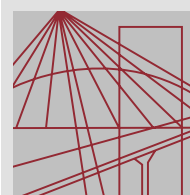

S P I S T R E Ś C I

SAMORZĄD ZAWODOWY	2	Zakres czynności i odpowiedzialności osób pełniących samodzielne funkcje techniczne w budownictwie
	8	Odpowiedzialność zawodowa inżynierów budownictwa
	10	Ubezpieczenie kosztów obsługi sporów podatkowych – Allianz Podatnik
	12	Konferencja międzynarodowa i Targi Budownictwa w Pradze
	14	Warunki Kontraktowe FIDIC 1999
RYNEK	16	Kalendarium
	19	Przyłącze i zjazd – pechowe regulacje
	22	Dzieło Mostowe Roku 2004
TECHNOLOGIE	24	OPTIROC – System Optiroc Blok – domy z keramzytu
	26	Obciążenie hałasem w budownictwie (1)
	28	HERAKLITH – najskuteczniejsze metody docieplenia i wyciszenia garaży, piwnic i pomieszczeń technicznych
	30	HENKEL – Czy pod „mokrym” pomieszczeniem musi być mokro ?

Heraklith®

Heraklith AG - Spółka Stowarzyszona

P O L S K A
I Z B A
I N Ż Y N I E R Ó W
B U D O W N I C T W A

RADA PROGRAMOWA

Przewodniczący:

- Zbysław Kałkowski – Polska Izba Inżynierów Budownictwa

Członkowie:

- Andrzej Orczykowski – Polski Związek Inżynierów i Techników Budownictwa
- Tadeusz Malinowski – Stowarzyszenie Elektryków Polskich
- Bogdan Mizielewski – Polskie Zrzeszenie Inżynierów i Techników Sanitarnych
- Ksawery Krassowski – Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Komunikacji RP
- Jacek Skarzewski – Związek Mostowców RP
- Tadeusz Sieradz – Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Wodnych i Melioracyjnych
- Włodzimierz Cichy – Polski Komitet Geotechniki
- Stanisław Szafran – Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Przemysłu Naftowego i Gazowniczego
- Jerzy Gumiński – Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Przemysłu Materiałów Budowlanych

WYDAWCA

Wydawnictwo PIIB Sp. z o.o.
00-050 Warszawa, ul. Świętokrzyska 14A
tel.: (0-22) 336 13 29, tel./faks 336 13 41
www.piiib.org.pl
e-mail: biuro@inzynier.waw.pl
Prezes Zarządu: Jaromir Kuśmider
Redaktor naczelna: Barbara Mikulicz-Traczyk
Sekretarz redakcji: Aleksandra Lemańska
Korekta: Małgorzata Kozłowska

Druk: Drukarnia Prasowa S.A.
al. J. Piłsudskiego 82, 92-202 Łódź
tel.: (0-42) 675-61-00

Skład/Biuro Reklamy: Fabryka Promocji
tel.: (0-22) 448-57-56
e-mail: marketing@fabryka-promocji.pl

Dział Reklamy: Emilia Socha
tel. kom.: 0/607 504 158
tel.: (0-22) 336-13-31
e-mail: reklama@inzynier.waw.pl

Redakcja zastrzega sobie prawo do adiacji tekstów i zmiany tytułów. Przedruki i wykorzystanie opublikowanych materiałów może odbywać się za zgodą redakcji. Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca. Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za treść zamieszczanych reklam.

Publikowane w IB artykuły prezentują stanowiska, opinie i poglądy ich Autorów.

Nakład: 100 850 egz.

POLECAMY:

W numerze 12/2005 „Inżyniera Budownictwa”

**eXtremalnie
Profesjonalna
termoizolacja - XPS**

Fot. okładka: Przemysław Kułaga, Most Milenijny we Wrocławiu

► Zakres czynności i odpowiedzialności osób pełniących samodzielne funkcje techniczne w budownictwie

Pierwsze Prawo budowlane w Polsce, ustanowione rozporządzeniem Prezydenta RP z 16 lutego 1928 r. o prawie budowlanym i zabudowaniu osiedli (tekst jednolity: Dz. U. 1935 r. nr 34, poz. 216 z późn. zm.), nie konkretyzowało pojęcia „samodzielne funkcje techniczne w budownictwie”, lecz określało wprost wymagania dotyczące posiadania uprawnień budowlanych w określonych specjalnościach przez osoby wykonujące projekty (plany) budowlane i kierujące robotami budowlanymi. Dopiero w ustawie z 31 stycznia 1961 r. – Prawo budowlane (Dz. U. nr 7, poz. 46 z późn. zm.) został wyodrębniony rozdział 3 „O kwalifikacjach fachowych i obowiązkach osób wykonujących funkcje techniczne w budownictwie”, a zawarty w nim przepis (art. 17) określał, że do osób pełniących funkcje techniczne w budownictwie zalicza się projektanta, kierownika budowy, kierownika robót, majstra budowlanego i inspektora nadzoru inwestorskiego.

Kolejna ustawa z 24 października 1974 r. – Pra-

wo budowlane (Dz. U. nr 38, poz. 229 z późn. zm.) w art. 18 ust. 2 i 3, do samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie zaliczała już szerszy zakres działalności zawodowej, a mianowicie:

- 1) projektowanie w budownictwie,
- 2) sprawdzanie prawidłowości rozwiązań projektowych,
- 3) kierowanie i wykonywanie kontroli technicznej robót budowlanych,
- 4) kierowanie i wykonywanie kontroli technicznej wytwarzania konstrukcyjnych elementów budowlanych,
- 5) wykonywanie kontroli technicznej utrzymania obiektów budowlanych,
- 6) wykonywanie czynności rzeczoznawcy budowlanego.

Należy zauważyć, że ustawa – Prawo budowlane z 1974 r. nie zaliczała już czynności majstra budowlanego do funkcji technicznych w budownictwie, ponieważ praktycznie nie wystąpiło żadne zainteresowanie możliwością

uzyskania takich uprawnień przez osoby mające już dyplom mistrzowski uzyskany w izbie rzemieślniczej.

Ustawa z 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane wprowadziła (art. 12 ust. 1) rozszerzenie wykazu samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie, określonych w ustawie z 1974 r., o następujące czynności:

- sprawdzania projektów architektoniczno-budowlanych i sprawowania nadzoru autorskiego oraz
- wykonywania państwowego nadzoru budowlanego.

W następstwie wprowadzonych kolejno zmian w treści Prawa budowlanego z 1994 r. z wykazu samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie usunięto wykonywanie państwowego nadzoru budowlanego. A zatem, uwzględniając aktualną (2005 r.) strukturę organów „władzy budowlanej”, należy rozumieć, że do funkcji technicznych nie zalicza się wykonywania czynności technicznych w organach administracji

Tabela 1. Wykaz samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie

Według stanu prawnego w 1994 r.	Według stanu prawnego w 2005 r.
Projektowanie i sprawdzanie projektów architektoniczno-budowlanych oraz sprawowanie nadzoru autorskiego przez projektantów	Bez zmian
Kierowanie budową lub innymi robotami budowlanymi	Bez zmian
Kierowanie wytwarzaniem konstrukcyjnych elementów budowlanych oraz nadzór i kontrola techniczna ich wytwarzania	Bez zmian
Wykonywanie nadzoru inwestorskiego	Bez zmian
Sprawowanie kontroli technicznej utrzymania obiektów budowlanych	Bez zmian
Wykonywanie państwowego nadzoru budowlanego	Nie zalicza się do samodzielnych funkcji technicznych sprawowania nadzoru budowlanego, ale wymaga się (art. 59e) posiadania uprawnień budowlanych do wykonywania obowiązkowej kontroli obiektu budowlanego przed wydaniem pozwolenia na użytkowanie. Nie zalicza się także do samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie wykonywania zadań organu administracji architektoniczno-budowlanej
Rzeczoznawstwo budowlane	Rzeczoznawstwo budowlane jest samodzielną funkcją techniczną w budownictwie. Zgodnie z art. 15 ust. 1 dla uzyskania tytułu i wykonywania funkcji rzeczoznawcy budowlanego jest wymagane posiadanie uprawnień budowlanych, ale zgodnie z ust. 3 właściwy organ samorządu zawodowego może również nadać ten tytuł osobie nieposiadającej uprawnień budowlanych, a tylko szczególną wiedzę i doświadczenie w zakresie nieobjętym uprawnieniami budowlanymi ¹⁾

¹⁾ Według stanu prawnego po uchwaleniu ustawy z 28.07.2005 r. o zmianie ustawy – Prawo budowlane oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. nr 163, poz. 1364)

Tabela 2. Czyny określone przepisami Prawa budowlanego z 1994 r. zagrożone karą grzywny, ograniczenia wolności lub pozbawienia wolności

Rodzaj spraw	Podstawa prawna	Czyny karalne osób pełniących samodzielne funkcje techniczne	Podlega karze
Nielegalne wykonywanie robót budowlanych	Art. 90	1. Wykonywanie budowy bez wymaganego pozwolenia lub zgłoszenia (art. 48) 2. Niezastosowanie się do decyzji i postanowień organu w sprawie rozbiórki lub wstrzymania robót prowadzonych bez wymaganego pozwolenia lub zgłoszenia (art. 49b lub art. 50 ust. 1 pkt 2)	Grzywny, ograniczenia wolności lub pozbawienia wolności do lat 2
Udaremnianie czynności urzędowych	Art. 91 ust. 1 pkt 1	Udaremnianie określonych ustawą czynności właściwym organom	Grzywny, ograniczenia wolności lub pozbawienia wolności do roku
Bezprawne wykonywanie samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie	Art. 91 ust. 1 pkt 2	Wykonywanie samodzielnej funkcji technicznej w budownictwie, bez posiadania odpowiednich uprawnień budowlanych lub prawa wykonywania samodzielnej funkcji technicznej w budownictwie	

architektoniczno-budowlanej i w organach nadzoru budowlanego, czyli w inspekcji budowlanej. Zmiany wprowadzone w Prawie budowlanym obowiązującym od 1994 r. przedstawiono w zestawieniu porównawczym (tabela 1).

Odpowiedzialność karna i zawodowa osób pełniących samodzielne funkcje techniczne w budownictwie

Określenie w Prawie budowlanym z 1974 r. i z 1994 r. zakresu czynności zaliczanych do samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie i ustalenie warunku, iż mogą one być wykonywane wyłącznie przez osoby posiadające uprawnienia budowlane, ugruntowało znaczenie instytucji uprawnień budowlanych ustanowionej już w pierwszym Prawie budowlanym z 1928 r. O warunkach uzyskania uprawnień budowlanych była już wielokrotnie mowa na łamach „IB”, a na temat nowego stanu prawnego w tym zakresie opublikowano artykuły w nr. 6/2005 oraz 7-8/2005.

Trzeba jednak zwrócić uwagę, że z wykonywaniem samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie wiąże się system odpowiedzialności karnej i zawodowej osób wykonujących te funkcje, który został określony w Prawie budowlanym, ale jest już obecnie związany

integralnie z warunkiem obowiązkowej przynależności tych osób do właściwej izby stowarzyszenia zawodowego architektów lub inżynierów budownictwa, zgodnie z ustawą z 15 grudnia 2000 r. o samorządach zawodowych architektów, inżynierów budownictwa oraz urbanistów (Dz. U. 2001 r. nr 5, poz. 42 z późn. zm.). Konsekwencją tej ustawy jest przekazanie izbom stowarzyszeń zawodowych prawa nadawania uprawnień budowlanych. Należy zwrócić też uwagę na równoczesne przekazanie izbom architektów i inżynierów budownictwa prawa do egzekwowania odpowiedzialności zawodowej, wynikającej z przepisów Prawa budowlanego.

Z tego powodu jest celowe przedstawienie łącznego opisu systemu egzekwowania odpowiedzialności osób pełniących samodzielne funkcje techniczne w budownictwie.

Czyny karalne osób pełniących samodzielne funkcje techniczne i rodzaje kar za wykroczenia budowlane

W polskim Prawie budowlanym, poczynszy od rozporządzenia Prezydenta RP z 16 lutego 1928 r. o prawie budowlanym i zabudowaniu osiedli, aż do obecnie obowiązującej ustawy z 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane, funkcyj-

ją przepisy określające kary za naruszenie przepisów Prawa budowlanego.

Miały one charakter kar administracyjnych za wykroczenia i były orzekane przez kolegia orzekające przy terenowych organach władzy państwowej, na podstawie wniosków karnych przedstawianych bezpośrednio przez organy władzy budowlanej. Z tego powodu w przepisach karnych Prawa budowlanego nie ma dotąd podziału kwalifikacji czynów karalnych, jako wykroczenia lub występku, relatywnie do wielkości kar określanych w Kodeksie wykroczeń i Kodeksie karnym, co ma obecnie istotne znaczenie, po zniesieniu instytucji orzecznictwa administracyjnego i wprowadzeniu jednolitego systemu sądownictwa powszechnego, obejmującego także czyny zagrożone karą w ustawie – Prawo budowlane.

Wobec braku takiego podziału czynów karalnych w Prawie budowlanym, trzeba przyjąć za podstawę faktyczny stan odnośnych regulacji zawartych w rozdziale 9 „Przepisy karne”, natomiast wydaje się celowe przedstawienie ich w układzie tabelarycznym, eksponującym merytoryczny charakter uchybień, gdyż może to ułatwić zrozumienie, a szczególnie właściwe zastosowanie przez funkcjonariuszy organów administracji architektoniczno-budowlanej i organów nadzoru budowlanego, niemających przygotowania prawniczego.

Tabela 3. Czyny określone przepisami Prawa budowlanego z 1994 r. zagrożone karą aresztu, ograniczenia wolności lub grzywny

Rodzaj spraw	Podstawa prawna	Czyny karalne osób pełniących samodzielne funkcje techniczne	Podlega karze
Niedopełnienie obowiązków w przypadku katastrofy budowlanej	Art. 92 ust. 1 pkt 1	Niedopełnienie obowiązków kierownika budowy, właściciela lub zarządcy obiektu budowlanego określonych w art. 75 lub 79 Prawa budowlanego	Aresztu, karze ograniczenia wolności lub grzywny
Utrudnianie	Art. 92 ust. 1 pkt 3	Utrudnianie określonych ustawą czynności właściwych organów	
Niestosowanie się do decyzji właściwego organu	Art. 92 ust. 2 pkt 1	Niewykonanie w całości lub w części, wydanych na podstawie ustawy, decyzji właściwych organów	

Tabela 4. Czyny określone przepisami Prawa budowlanego z 1994 r. zagrożone karą grzywny

Art. 93 pkt	Czyn zagrożony karą grzywny	Uwagi
1	Projektowanie lub wykonywanie robót budowlanych z rażącym naruszeniem przepisów art. 5	Określenie czynu pozostawia zbyt duży zakres dowolności oceny. W art. 5 są ustalone wymagania podstawowe, a nie przepisy techniczno-budowlane, które mają na celu ich spełnienie, ale mają różne znaczenie merytoryczne
1a	Stosowanie przy wykonywaniu robót budowlanych wyrobów z naruszeniem przepisów art. 10	Chodzi w tym przypadku o spełnienie warunków stosowania przy wykonywaniu robót budowlanych wyrobów spełniających wymagania określone w przepisach odrębnych, określonych w ustawie z 16 kwietnia 2004 r. o wyrobach budowlanych (Dz. U. nr 92, poz. 881) i wydanych na jej podstawie rozporządzeń wykonawczych
3	Dokonywanie rozbiórki obiektu budowlanego lub jego części z naruszeniem przepisów art. 28 lub art. 31 ust. 2	Dotyczy to wykonywania rozbiórki bez wymaganego pozwolenia lub zgłoszenia
4	Przystąpienie do budowy lub prowadzenie robót budowlanych bez dopełnienia wymagań określonych w art. 41 ust.4, art. 42 , 44 i 45	Dotyczy to: niezawiadomienia organu nadzoru budowlanego i projektanta przed przystąpieniem do robót, niezapewnienia kierownictwa budowy, niedopełnienia obowiązków kierownika budowy, niezawiadomienia organu o zmianie osób pełniących funkcje techniczne na budowie, braku tablicy informacyjnej na budowie, braku dziennika budowy
6	Wykonywanie robót budowlanych w sposób odbiegający od ustaleń i warunków określonych w przepisach, pozwoleniu na budowę lub rozbiórkę bądź w zgłoszeniu budowy lub rozbiórki, albo w sposób istotnie odbiegający od zatwierdzonego projektu	Te czyny, zagrożone w art. 93 grzywną, wiążą się również ze stosowaniem przepisów art. 36a i 59a oraz art. 59b – 59g, w tym wysokimi karami pieniężnymi za odstępianie od projektu budowlanego i warunków pozwolenia na budowę
10	Nieudzielenie informacji lub nieudostępnienie dokumentów, o których mowa w art. 81c ust. 1, żądanych przez właściwy organ, związanych z prowadzeniem robót budowlanych, przekazaniem obiektu budowlanego do użytkowania lub jego utrzymaniem	–

Ze względu na zagrożenie różnymi rodzajami kar zostały przedstawione oddzielnie czyny, za które może być orzeczona kara grzywny lub ograniczenia wolności, aż do pozbawienia wolności do 2 lat (tabela 2), karą aresztu, ograniczenia wolności lub grzywny (tabela 3) oraz wyłącznie karą grzywny (tabela 4).

Kwalifikacja prawna kar za czyny zagrożone karą w Prawie budowlanym

Kary za występki

Ustawa z 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. nr 88, poz. 553 z późn. zm.) ustala m.in., że: Art. 7 § 1. Przepięstwo jest zbrodnią lub występkiem.

§ 3. Występkiem jest czyn zabroniony zagrożony grzywną powyżej 30 stawek dziennych, karą ograniczenia wolności albo karą pozbawienia wolności przekraczającą miesiąc.

Art. 33 § 1. Grzywnę wymierza się w stawkach dziennych, określając liczbę stawek oraz wysokość jednej stawki; jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, najniższa stawka wynosi 10, zaś najwyższa 360.

§ 3 (...) stawka dzienna nie może być niższa od 10 złotych ani też przekraczać 2000 złotych.

Art. 34. § 1. Jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, kara ograniczenia wolności trwa najkrócej miesiąc, najdłużej 12 miesięcy; wymierza się ją w miesiącach.

§ 2. W czasie odbywania kary ograniczenia wolności skazany:

- 1) nie może bez zgody sądu zmieniać miejsca stałego pobytu,
- 2) jest obowiązany do wykonywania pracy wskazanej przez sąd,
- 3) ma obowiązek udzielania wyjaśnień dotyczących przebiegu odbywania kary.

Art. 35 § 1. Obowiązek określony w art. 34 § 2 pkt 2 polega na wykonywaniu nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne wskazanej przez sąd w odpowiednim zakładzie pracy, placówce służby zdrowia, opieki społecznej, organizacji lub instytucji niosącej pomoc charytatywną lub na rzecz społeczności lokalnej, w wymiarze od 20 do 40 godzin w stosunku miesięcznym.

Art. 37. Kara pozbawienia wolności wymieniona w art. 32 pkt 3 trwa najkrócej miesiąc, najdłużej 15 lat; wymierza się ją w miesiącach.

Przytoczone wyżej postanowienia Kodeksu karnego mają zastosowanie do czynów karalnych, określonych w art. 90 i 91 Prawa budowlanego, które należy kwalifikować jako występki.

Kary za wykroczenia

Ustawa z 20 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń (Dz. U. nr 12, poz. 114 z późn. zm.) stanowi m.in., że:

Art. 18. Karami zasadniczymi są:

- 1) areszt,
- 2) ograniczenie wolności,
- 3) grzywna,
- 4) nagana.

Art. 19. Kara aresztu trwa najmniej 1 tydzień, najwyżej 3 miesiące; wymierza się ją w miesiącach i tygodniach.

Art. 20 § 1. Kara ograniczenia wolności trwa najmniej 1 miesiąc, najwyżej 3 miesiące; wymierza się ją w miesiącach.

Przytoczone wyżej postanowienia Kodeksu wykroczeń mają zastosowanie do czynów karalnych, określonych w art. 92 i 93 Prawa budowlanego (patrz podrozdział 9.1, tabela 9.1-2 oraz 9.1-3), które należy kwalifikować jako wykroczenia.

Postępowanie w sprawach występów

W sprawach karania występów obowiązują przepisy ustawy z 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. nr 89, poz. 555), który m.in. ustala, że:

Art. 24 § 1. Sąd rejonowy orzeka, w pierwszej instancji we wszystkich sprawach, z wyjątkiem spraw przekazanych ustawą do właściwości innego sądu.

Art. 25 § 2. Sąd wojewódzki rozpatruje (...) środki odwoławcze od orzeczeń i zarządzeń wydanych w pierwszej instancji w sądzie rejonowym oraz inne sprawy przekazane mu przez ustawę.

Art. 45 § 1. Oskarżycielem publicznym przed wszystkimi sądami jest prokurator.

W związku z powołanymi przepisami Kodeksu postępowania karnego we wszystkich sprawach karnych, określonych w art. 90 i 91 Prawa budowlanego (tabela 2), właściwy organ władzy budowlanej jest zobowiązany kierować wniosek karny do prokuratora rejonowego właściwego terenowo z uwagą na miejsce popełnienia występkę. W przypadku gdy czyn karalny odnosi się do obiektu budowlanego będącego w trakcie budowy lub istniejącego, ustalenie właściwości miejscowej nie stwarza żadnego problemu, natomiast w przypadku gdy czyn karalny polega na podjęciu się wykonywania funkcji technicznej projektanta przez osobę niemającą prawa jej wykonywania (art. 92 ust. 1 pkt 2), bez związku z realizacją zaprojektowanego obiektu budowlanego, właściwym byłoby skierowanie wniosku karnego do prokuratora rejonowego, właściwego dla lokalizacji biura projektowego lub miejsca zamieszkania projektanta uprawiającego wolny zawód.

Do wniosku o ukaranie organ władzy budowlanej powinien dołączyć protokół opisujący dokładnie istotę i zakres rzeczowy występkę oraz stwierdzający jego skutki, widoczne, z powołaniem na naruszony przepis karny Prawa budowlanego. Protokół powinien być spisany przez funkcjonariusza organu władzy budowlanej w obecności osoby obwinionej (in spe) i co najmniej jednego świadka oraz podpisany przez te osoby. Obwiniony (in spe) ma prawo wpisania do protokołu swojego zastrzeżenia do określenia w nim stwierdzonego występkę lub jego skutków.

Do protokołu, jeśli jest to możliwe, powinny być dołączone dokumenty, stanowiące dowody w sprawie. Opis stwierdzonych faktów powinien być w miarę potrzeby uzupełniony w protoko-

le odpowiednimi rysunkami odręcznymi lub uzupełniony odbitkami fotografii opisanymi i podpisanymi przez funkcjonariusza organu, z podaniem daty wykonania zdjęć i daty dołączenia ich do protokołu.

Na podstawie wniosku karnego organu władzy budowlanej oraz załączonego do niego protokołu i innych dokumentów dotyczących sprawy, prokurator rejonowy prowadzi postępowanie przygotowawcze w trybie określonym w Kodeksie postępowania karnego, które może zostać zakończone umorzeniem sprawy lub skierowaniem do sądu oskarżenia publicznego wobec osoby obwinionej.

Postępowanie w sprawach wykroczeń

Postępowanie karne w sprawach wykroczeń prowadzi się w trybie określonym w ustawie z 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. nr 106, poz. 1149), która ustala m.in., że:

Art. 9 § 1. W sprawach o wykroczenia w pierwszej instancji orzeka sąd rejonowy.

Art. 14 § 1. Sądem odwoławczym w sprawach o wykroczenia, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, jest:

- 1) sąd okręgowy do rozpoznania apelacji oraz zażaleń na postanowienia i zarządzenia zamykające drogę do wydania wyroku,
- 2) sąd rejonowy w innym równorzędnym składzie do pozostałych zażaleń.

(...) Art. 17 § 1. Oskarżycielem publicznym we wszystkich sprawach o wykroczenia jest Policja, chyba że ustawa stanowi inaczej.

§ 3. Organom administracji rządowej i samorządowej, organom kontroli państwowej i kontroli samorządu terytorialnego oraz strażom gminnym (miejskim) uprawnienia oskarżyciela publicznego przysługują tylko wówczas, gdy w zakresie swego działania ujawniły wykroczenie i wystąpiły z wnioskiem o ukaranie.

Art. 18 § 1. W każdej sprawie o wykroczenie wniosek o ukaranie może wnieść prokurator, stając się oskarżycielem publicznym.

§ 2. Prokurator może także wstąpić do postępowania wszczętego na podstawie wniosku o ukaranie wniesionego przez innego oskarżyciela.

§ 3. W wypadkach wskazanych w § 1 i 2 udział prokuratora wyłącza udział innego oskarżyciela publicznego.

W sprawach wykroczeń wymienionych w art. 92 i 93 Prawa budowlanego organ władzy budowlanej, działając na podstawie art. 17 § 3 Kodeksu postępowania w sprawach o wykrocze-

nia, składa wniosek o ukaranie, z załączonym protokołem, określającym zakres oraz skutki prawne i faktyczne, a także z innymi dokumentami sprawy, zebranymi w toku postępowania wyjaśniającego, bezpośrednio do właściwego sądu rejonowego, który bezpośrednio oceni materiał dowodowy i podejmie decyzję o umorzeniu sprawy lub jej rozpatrzeniu w drodze rozprawy karnej.

W tym miejscu należy zastrzec, że w sprawach wykroczeń wymienionych w art. 92 i 93 Prawa budowlanego organ władzy budowlanej przesyła wniosek karny z protokołem i załączonymi dokumentami sprawy do prokuratora rejonowego, który prowadzi postępowanie przygotowawcze, nie kieruje do sądu rejonowego wniosku o ukaranie za wykroczenie wymienione w art. 93 Prawa budowlanego, jeżeli skorzystał z uprawnień do nałożenia grzywny w formie mandatu.

System odpowiedzialności zawodowej i kar

Współzależność kar za wykroczenia z odpowiedzialnością zawodową

Ustawa z 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane, w rozdziale 3 „Prawa i obowiązki uczestników procesu budowlanego”, określa (art. 20, 21a, 22 i 25) obowiązki projektanta, kierownika robót i inspektora nadzoru inwestorskiego, czyli osób pełniących funkcje techniczne w budownictwie. Natomiast w dziale 9 „Przepisy karne” zostały wyszczególnione m.in. wykroczenia, zagrożone karą grzywny, które polegają na niewłaściwym wykonywaniu ustawowych obowiązków osób, pełniących samodzielnie funkcje techniczne, a mianowicie:

„Art. 93. Kto:

- 1) przy projektowaniu lub wykonywaniu robót budowlanych w sposób rażąco nie przestrzega przepisów art. 5,
 - 1a) przy wykonywaniu robót budowlanych stosuje wyroby, naruszając przepisy art. 10, (...) 3) dokonuje rozbiórki obiektu budowlanego lub jego części, naruszając przepisy art. 28 lub art. 31 ust. 2,
 - 4) przystępuje do budowy lub prowadzi roboty budowlane bez dopełnienia wymagań określonych w art. 41 ust. 4, art. 42, art. 44, art. 45, (...) 6) wykonuje roboty budowlane w sposób odbiegający od ustaleń i warunków określonych w przepisach, pozwoleniu na budowę lub rozbiórkę bądź w zgłoszeniu budowy lub rozbiórki, bądź istotnie odbiegający od zatwierdzonego projektu, (...) 10) nie udziela informacji lub nie udostępnia dokumentów, o których mowa w art.

81c ust. 1, żądanych przez właściwy organ, związanych z prowadzeniem robót budowlanych, przekazaniem obiektu budowlanego do użytkowania lub jego utrzymaniem, podlega karze grzywny.”

Natomiast w rozdziale 10 „Odpowiedzialność zawodowa w budownictwie” przepis ustawy stanowi, że:

„Art. 95. Odpowiedzialności zawodowej w budownictwie podlegają osoby wykonujące samodzielne funkcje techniczne w budownictwie, które:

- 1) dopuścili się występków lub wykroczeń, określonych ustawą,
- 2) zostały ukarane w związku z wykonywaniem samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie,
- 3) wskutek rażących błędów lub zaniedbań, spowodowały zagrożenie życia lub zdrowia ludzi, bezpieczeństwa mienia lub środowiska albo znaczne straty materialne,
- 4) nie spełniają lub spełniają niedbale swoje obowiązki,
- 5) uchylają się od podjęcia nadzoru autorskiego lub wykonują niedbale obowiązki wynikające z pełnienia tego nadzoru.”

Kary „zawodowe” w budownictwie

W rozdziale 10 Prawa budowlanego został ustalony system kar z tytułu odpowiedzialności zawodowej, jakie mogą być nałożone na osoby pełniące samodzielne funkcje techniczne, które popełniły czyny karalne, określone w zacytowanym wyżej art. 95. Dalsze przepisy tego rozdziału ustalają:

- 1) rodzaje kar zawodowych (art. 96),
 - 2) zasady postępowania w sprawach odpowiedzialności zawodowej (art. 97),
 - 3) organy samorządu zawodowego, jako właściwych w sprawach orzekania o odpowiedzialności zawodowej (art. 98),
 - 4) zasady przekazywania decyzji o ukaraniu właściwym jednostkom i organom oraz wpisaniu jej do centralnego rejestru ukaranych (art. 99),
 - 5) terminy wszczęcia postępowania karnego (art. 100),
 - 6) warunki zatarcia kar zawodowych (art. 101).
- Prawo budowlane ustala następujące rodzaje kar „zawodowych” o narastającym stopniu represyjności:
- 1) upomnienie,
 - 2) upomnienie z jednoczesnym nałożeniem obowiązku ponownego złożenia egzaminu na uprawnienia budowlane w wyznaczonym terminie,

3) zakaz wykonywania samodzielnej funkcji technicznej w budownictwie na okres od roku do 5 lat, z obowiązkiem ponownego zdania egzaminu na uprawnienia budowlane w wyznaczonym terminie.

O skutkach kar „zawodowych”

Kary z tytułu odpowiedzialności zawodowej są znacznie bardziej dotkliwe niż kary za wykroczenia, podlegające karze grzywny, a nawet aresztu, ponieważ – poza stratą moralną – mogą poważnie zaciążyć na dalszej karierze zawodowej osób pełniących samodzielne funkcje techniczne w budownictwie. Bowiem w drastycznych przypadkach zawieszenia lub pozbawienia prawa wykonywania samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie będzie pociągać za sobą retorsje, wynikające ze stosunku pracy w jednostce projektowania lub w przedsiębiorstwie budowlanym, będących zleceniobiorcami prac projektowych i robót budowlanych, które nie będą mogły ich zatrudnić na dotychczasowym stanowisku.

Trzeba ponadto zwrócić uwagę, że obecnie coraz większa liczba osób pełniących samodzielne funkcje techniczne pracuje jako zleceniobiorca, zawierający bezpośrednio z inwestorami umowy o prace projektowe, wykonanie budowy albo o sprawowanie nadzoru inwestorskiego. Natomiast projektant i wykonawca robót budowlanych, a także inspektor nadzoru inwestorskiego, jako strony umowy o dzieło, ponoszą znacznie większe konsekwencje, niż w przypadku pozostawania w stosunku pracy. Grożą im bowiem kary umowne za zwłokę w wykonaniu zamówienia albo konieczność poprawienia wadliwie wykonanych dzieł lub obniżenie ich wartości, bądź odmowa odbioru skończonego projektu lub nawet gotowego obiektu budowlanego, a w przypadku kontynuacji robót – konieczność powierzenia innym osobom funkcji technicznych, do których wykonywania stracili prawo.

Przedawnienie

Przepisy art. 100 Prawa budowlanego nie pozwalają na wszczęcie postępowania z tytułu odpowiedzialności zawodowej w budownictwie po upływie 6 miesięcy od dnia uzyskania przez organ nadzoru budowlanego wiadomości o popełnieniu czynu karnego, jak też po upływie 3 lat od zakończenia robót budowlanych albo od zawiadomienia o zakończeniu budowy lub wydania decyzji o pozwoleniu na użytkowanie obiektu budowlanego. Należy rozumieć, że terminy te odnoszą się

do czynów podlegających odpowiedzialności zawodowej, popełnionych zarówno przez kierowników budowy i kierowników robót budowlanych, jak również w stosunku do projektantów i inspektorów nadzoru inwestorskiego. Nie jest to jednak sprawa dość oczywista, jeśli chodzi o wszczęcie postępowania w sprawie odpowiedzialności zawodowej projektanta, np. w przypadku stwierdzenia niedopuszczalnej niezgodności rozwiązań projektowych z przepisami techniczno-budowlanymi w opracowanym przez niego projekcie budowlanym. Organ nadzoru budowlanego może bowiem wszczęć postępowanie w sprawie odpowiedzialności zawodowej projektanta przed upływem 6 miesięcy od uzyskania wiadomości o popełnieniu przez niego w projekcie budowlanym karnego uchybienia w stosunku do obowiązujących przepisów techniczno-budowlanych, jeżeli budowa:

- nie została jeszcze rozpoczęta albo trwa nadal na podstawie ważnego pozwolenia na budowę,
 - uchybienie stwierdzono w trakcie obowiązkowej kontroli budowy po złożeniu przez inwestora wniosku o pozwolenie na użytkowanie,
 - budowa została zakończona, ale od jej zakończenia nie upłynęły jeszcze 3 lata.
- Natomiast organ nadzoru budowlanego nie może w ogóle wszczęć postępowania w sprawie odpowiedzialności zawodowej projektanta, jeżeli wiadomość o karnym uchybieniu w projekcie budowlanym uzyskał po upływie 3 lat od zakończenia budowy. Jest sprawą oczywistą, że w takim przypadku organ powinien dokonać oceny stanu faktycznego (ewentualnie na podstawie uzyskanej ekspertyzy rzeczoznawcy budowlanego) i wydać decyzję w sprawie konieczności doprowadzenia budowy do zgodności z przepisami techniczno-budowlanymi.

► MGR INŻ. ARCH.
WŁADYSŁAW
KORZENIEWSKI

Tyle odpiszesz od podatku

► w kredycie

► w leasingu

Tylko w leasingu wszystkie czynsze są kosztem uzyskania przychodu, dlatego możesz odliczyć je od podatku w całości. Docenisz także uproszczone procedury, niską wpłatę własną oraz to, że decyzja o przyznaniu leasingu zapada „od ręki”, a umowa jest podpisywana w Twojej firmie. Zapytaj o leasing naszego doradcę. O Twojej branży wiemy wszystko.

☎ 0 801 677 666 • www.efl.com.pl

Europejski
Fundusz
Leasingowy

-Wszystko
w leasingu

► Odpowiedzialność zawodowa inżynierów budownictwa

Z doświadczeń Krajowego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej wynika, że większość spraw kierowanych do rozpatrzenia przez rzeczników okręgowych dotyczy przede wszystkim odpowiedzialności zawodowej, znacznie mniej dyscyplinarnej. W ostatnich miesiącach niepokoi rosnąca liczba skarg na brak profesjonalizmu rzeczoznawców budowlanych, których rola eksperta powinna obligować do rzetelności i obiektywizmu.

Ustawa – Prawo budowlane z 7 lipca 1994 r. w rozdziale 10 określa zasady odpowiedzialności zawodowej w budownictwie, wskazując osoby odpowiedzialne, to znaczy wykonujące samodzielne funkcje techniczne w budownictwie, rodzaje kar oraz tryb postępowania i właściwości organu orzekającego w tych sprawach, umocowując przepisem art. 98 jako właściwe organy samorządu zawodowego. W samorządzie zrzeszającym inżynierów budownictwa, zgodnie z ustawą o samorządach zawodowych, właściwymi do rozpatrywania spraw z zakresu odpowiedzialności zawodowej są Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej oraz Sąd Dyscyplinarny.

Art. 26 pkt 1 wymienionej ustawy, w odniesieniu do okręgowego rzecznika odpowiedzialności zawodowej i art. 38 pkt 1, dotyczący Krajowego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej wyraźnie wskazują, że **organy te prowadzą postępowanie wyjaśniające oraz sprawują funkcje oskarżyciela w sprawach z zakresu odpowiedzialności zawodowej członków izb inżynierów budownictwa.**

Rzecznik, rozpatrując sprawy dotyczące odpowiedzialności zawodowej w budownictwie, jest zobowiązany stosować również przepisy Kodeksu Postępowania Administracyjnego. Natomiast szczegółowy zakres kompetencji Rzecznika określa *Tryb postępowania rzeczników odpowiedzialności zawodowej i sądów dyscyplinarnych w postępowaniu w sprawach dyscyplinarnych i odpowiedzialności zawodowej w budownictwie, zgodnie z uchwałą nr 17/R/05 z 25 maja 2005 r.* Krajowej Rady Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa. W wymienionych sprawach Krajowy Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej jest organem I instancji dla członków organów izb okręgowych i PIIB oraz II instancji dla pozostałych członków izb inżynierów budownictwa.

Z dotychczasowych doświadczeń pracy Krajowego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej

wynika, że w okręgach zdecydowanie jest więcej spraw dotyczących odpowiedzialności zawodowej niż dyscyplinarnej. W 2004 r. rozpatrywane były 232 sprawy z zakresu odpowiedzialności zawodowej, a tylko 80 dotyczących odpowiedzialności dyscyplinarnej. Z tej statystyki wynika niezbicie, że sprawy związane z wykonywaniem samodzielnych funkcji technicznych w zawodzie inżyniera czy technika budownictwa, z ich nierzetelną czy niedbałą realizacją zadań, z popełnianiem błędów lub zaniedbań wybijają się na pierwszy plan. Taka sytuacja z pewnością nie przynosi chlubny środowisku inżynierów budownictwa. Natomiast u Krajowego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej sprawy przedstawiają się w innych proporcjach. W 2004 r. na 59 spraw – 37 dotyczyło odpowiedzialności zawodowej, a 22 odpowiedzialności dyscyplinarnej, w tym rozpatrywanych w I instancji – jedna sprawa dotyczyła odpowiedzialności zawodowej, a dwie odpowiedzialności dyscyplinarnej. Wynika to z tego, że do Krajowego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej trafiają skargi na działalność organów albo zażalenia związane z postanowieniami okręgowych rzeczników, dotyczącymi odpowiedzialności dyscyplinarnej. Zdecydowana większość spraw związanych z odpowiedzialnością zawodową jest rozpatrywana i rozstrzygana na szczeblu okręgowych izb.

W I kadencji działalności Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa sprawy, które wpłynęły do Krajowego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej i dotyczyły odpowiedzialności zawodowej, należałoby podzielić ze względów merytorycznych na kilka grup.

Przede wszystkim duża część skarg dotyczyła braku przestrzegania Prawa budowlanego i przepisów BHP.

W działalności zawodowej projektantów zdarza się niekiedy odmowa sprawowania nadzoru autorskiego. Jest to naruszenie przepisu art. 20 ust.1 pkt 4 Prawa budowlanego. W postę-

powaniach wyjaśniających projektanci, jako obwinieni, tłumaczą się brakiem wynagrodzenia za nadzór autorski ze strony inwestorów. Nie może to być argumentem dla Rzecznika, ponieważ warunki dotyczące tej działalności powinny być ujęte w zawartej umowie o prace projektowe.

W odniesieniu do kierowników budów i robót nagminnym jest nieprawidłowe prowadzenie dokumentacji budowy, a szczególnie Dziennika Budowy, gdzie zdarzają się wpisy antydatowane. Ponadto brak jest wpisów osób odpowiedzialnych za realizację i nadzór w poszczególnych branżach, co utrudnia wskazanie odpowiedzialności zawodowej osób w trakcie postępowań wyjaśniających. Przy realizacji małych inwestycji przez firmy o niewielkim potencjale często nie przestrzegany jest obowiązek zgłoszenia inwestorowi do sprawdzenia lub odbioru robót, ulegających zakryciu bądź zanikających. Jest to wykroczenie w myśl art. 22 Prawa budowlanego i stanowi o braku odpowiedzialności osób wykonujących samodzielne funkcje techniczne w budownictwie.

Kierownicy budów i robót mają też problemy z opracowaniem dokumentacji powykonawczej, która gdy sprawa znajdzie się u rzecznika, powinna być jednym z dowodów w postępowaniu. Część kierowników budów prowadzi roboty bez zawartej umowy z inwestorem, działając tylko na zlecenie ustne. Niechęć do gromadzenia dokumentacji i zawierania umów na piśmie skutkuje podczas postępowań przed Rzecznikiem, niemożnością przedstawienia wymaganych dowodów, a to znacznie utrudnia ustalenie obiektywnego stanu rzeczy.

Problem braku umów na piśmie dotyczy również inspektorów nadzoru, działających indywidualnie na zlecenie inwestora według ustnych ustaleń, które przy braku świadków nie stanowią dowodu w sprawie.

W jednej ze spraw Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego zarzuca inspektorowi nadzoru, że dopuścił do prowadzenia robót budowlanych w warunkach odstąpienia od pozwolenia na budowę i tym samym dopuszczenia do samowoli budowlanej. Inspektor nadzoru w tym przypadku działał pod naciskiem inwestora, który był jego pracodawcą.

Jest to powszechny przykład, że inwestorzy nie liczą się z obowiązującym prawem i wykorzystują do jego omijania osoby od nich zależne, pełniące samodzielne funkcje techniczne w budownictwie, czyli członków Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa.

Innym problemem w sprawach rozpatrywanych przez Krajowego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej jest przekraczanie zakresu posiadanych uprawnień.

Należy jednak podkreślić, że nie wszyscy zdają sobie sprawę, że uprawnienia budowlane nadane na podstawie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o prawie budowlanym i za budowie osiedli z 1928 r. – nadal obowiązują. Przedstawiciel jednego z wykonawców próbował podważyć uprawnienia z tego tytułu, które posiadał inspektor nadzoru. Okręgowy rzecznik odpowiedzialności zawodowej wydał decyzję, w której uznał posiadane przez inspektora nadzoru uprawnienia (umorzył postępowanie), co podtrzymał Krajowy Rzecznik, po rozpatrzeniu skargi wykonawcy.

Odrębną kategorią spraw z tytułu odpowiedzialności zawodowej jest nierzetelne wykonywanie obowiązków przez osoby pełniące samodzielne funkcje techniczne w budownictwie. Przeciw projektantom toczyły się postępowania, które dotyczyły braku obliczeń, np. konstrukcji stalowych czy średnic przewodów wodociągowych oraz błędów w obliczeniach. W celu ustalenia obiektywnego stanu rzeczy Rzecznik korzysta z opinii niezależnego rzeczoznawcy.

W jednej ze spraw projektant budynku jednorodzinnego nie dotrzymując kilku kolejnych terminów wykonania dokumentacji, próbował nadrobić to niedociągnięcie, wykonując kilka wersji projektu bez dodatkowej zapłaty, co i tak nie zadowoliło inwestora.

W tym przypadku jednak doszło do ugody przed Rzecznikiem.

Ostatnio najwięcej spraw związanych z odpowiedzialnością zawodową dotyczy rzeczoznawców budowlanych. Skarżący zarzucają autorom opinii czy ekspertyz stronniczość w ocenie, która przeważnie jest na rzecz zamawiającego opracowanie.

W przypadku wykonania opinii czy ekspertyzy na zlecenie zarówno skarżącego, jak i obwinionego różniących się zasadniczo w ocenie stanu faktycznego, Rzecznik powołuje trzeciego rzeczoznawcę z innego okręgu niezwiązanego ze środowiskiem, gdzie toczy się spór.

Z doświadczeń Krajowego Rzecznika wynika, że niektórzy rzeczoznawcy nie potrafią podejść do sprawy z pełnym obiektywizmem i wręcz naginają swoje oceny do potrzeb zleceńodawcy, lekceważąc obowiązujące prawo, zasady sztuki budowlanej, wymaganą w środowisku uczciwość, akceptując niejednokrotnie samowolę budowlaną. Jest to zjawisko bardzo niepokojące.

Pragnę podkreślić, że odpowiedzialność zawodowa dotyczy wszystkich osób pełniących samodzielne funkcje techniczne w budownictwie i każdy członek Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa, mający status obwinionego, jest stroną w sprawie i przysługują mu wszystkie prawa określone w Kodeksie postępowania administracyjnego, w tym prawo wglądu do akt, prawo zgłoszenia wniosków dowodowych, prawo do udziału we wszystkich czynnościach postępowania, prawo do zaskarżenia wszystkich rozstrzygnięć podjętych w sprawie. Natomiast skarżący (pokrzywdzony) w sprawach odpowiedzialności zawodowej ma tylko status świadka i nie posiada ww. praw oraz jest zobowiązany do stawienia się na wezwanie organu i udostępnienia dowodów.

► MGR INŻ. JERZY STROŃSKI

Krajowy Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej

Zatrudnimy

**Przedstawiciela Handlowego –
– Doradcę Technicznego
do sprzedaży gródzic z PCV**

**Wymagane doświadczenie
w zakresie projektowania i robót
hydrotechnicznych
oraz znajomość branży.**

Oferujemy samodzielne stanowisko
i atrakcyjne warunki pracy.

S. i A. Pietrucha – 43 829 20 51
dariusz.ejchman@pietrucha.pl

► W pierwszych miesiącach 2005 roku Najwyższa Izba Kontroli przeprowadziła kontrolę wieloletnich inwestycji jednostek samorządu terytorialnego realizowanych w ramach kontraktów wojewódzkich. Pod ocenę poddano: prawidłowe przygotowanie inwestycji do realizacji, planowanie nakładów finansowych w kontekście rzeczywistych potrzeb, gospodarkę środkami finansowymi, terminową realizację poszczególnych etapów procesu inwestycyjnego, prawidłowy nadzór, oraz rzetelne określenie całkowitej kosztorysowej wartości inwestycji.

Wyniki tej kontroli nie są dobre. Okazało się, że kontrolowane inwestycje były realizowane w sposób nie zawsze terminowy i prawidłowy, a ponoszone na ich budowę wydatki nie były dokonywane przez inwestorów w sposób oszczędny i efektywny. Jednym z głównych zarzutów NIK-u był fakt nie posiadania przez inwestorów prawidłowo opracowanych, aktualnych wartości kosztorysowych inwestycji. W trakcie realizacji określonych budów nie dokonywano wymaganych przepisami okresowych zmian wartości kosztorysowych, odpowiadających rzeczywistym nakładom niezbędnych do ich wykonania. Często planowano nadmierne rezerwy i ujmowano je w wartości kosztorysowej inwestycji, co nie jest zgodne z przepisami. Przy kilku prowadzonych budowach inwestorzy nie posiadali prawa do dysponowania nieruchomościami na cele niezbędne do realizacji danej inwestycji, w innych występowały istotne braki i błędy w dokumentacji projektowej. W tym ostatnim przypadku stwierdzono, że te braki skutkują wadami w wykonanych już obiektach. Przy kontroli 7 inwestycji drogowych stwierdzono znaczące opóźnienia w ich realizacji (nawet do 2 lat) lub nieterminowe ich zakończenie. Opóźnienia występowały głównie z powodu złej organizacji prac budowlanych i trudności w znalezieniu podwykonawców. Inne zarzuty dotyczyły: źle prowadzonych dzienników budów (brak zapisów z przebiegu realizacji procesu inwestycyjnego), nie przestrzeganie przepisów ustawy o zamówieniach publicznych (dostawy maszyn i urządzeń), nierzetelnie wykonywane obowiązki kierowników budów i inspektorów nadzoru inwestorskiego.

► Niemal dwie trzecie umów o świadczenie usług remontowych zawiera klauzule sprzeczne z prawem. Takie są wyniki ostatniej kontroli Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, która objęła przedsiębiorców działających w branży budowlanej. W umowach podsuwanych klientom firmy świadczące usługi remontowe zwalniają same siebie z odpowiedzialności, np. za nieterminowe wykonanie usługi. Zastrzegają też, że ustalona w umowie cena usługi lub materiału może wzrosnąć, bywa też często, że odmawiają prawa do reklamacji. Takie zapisy zostały zakwestionowane przez kontrolerów Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Źródło: NIK, PAP

Ubezpieczenie kosztów obsługi sporów podatkowych – Allianz Podatnik

Według znanego powiedzenia na świecie są dwie rzeczy pewne: śmierć i podatki. Reklamując swój nowy produkt Allianz wyraża nadzieję, że wkrótce dołączy do nich również jeszcze jedna: ubezpieczenie Allianz Podatnik – pierwsze na europejskim rynku ubezpieczenie dla podatników. Ubezpieczenie ma za zadanie chronić przed ryzykiem ponoszenia kosztów sporów podatkowych z organami podatkowymi i organami kontroli skarbowej, zapewniając usługi profesjonalnego doradcy podatkowego, zastępstwo pełnomocnika w trakcie trwania procesu oraz pokrycie jego kosztów. W dzisiejszym numerze „Inżyniera” przedstawiamy nowe, funkcjonujące od maja tego roku, ubezpieczenie kosztów obsługi sporów podatkowych.

Dlaczego warto

Niestabilny system podatkowy, błędne decyzje urzędów skarbowych, możliwość spowolnienia zaległości podatkowej w sposób niezamierzony – te wszystkie czynniki tworzą ryzyko ponoszenia przez podatników kosztów związanych z prowadzeniem sporów podatkowych. Samodzielne prowadzenie takich sporów angażuje czas i środki przedsiębiorcy i jego służb księgowych, a koszty obsługi doradców podatkowych nie są małe. Receptą na te problemy ma być polisa Allianz Podatnik, która według jej twórców ma złagodzić nierównowagę sił między podatnikiem i fiskusem. Dzięki zawarciu ubezpieczenia podatnik przetrzuca na zakład ubezpieczeń ryzyko ponoszenia kosztów pomocy prawnej w przypadku zajścia zdarzenia objętego niniejszym ubezpieczeniem, a jednocześnie uzyskuje w ramach realizacji ubezpieczenia dostęp do usług świadczonych przez profesjonalną firmę doradztwa podatkowego.

Co jest przedmiotem ubezpieczenia

Przedmiotem ubezpieczenia jest umożliwienie ubezpieczonemu ochrony prawnej w zakresie prowadzenia sporów podatkowych przed organami podatkowymi, organami kontroli skarbowej oraz sądami administracyjnymi, przez organizację i sfinansowanie kosztów pomocy prawnopodatkowej. Partnerem Allianz w zakresie realizacji ubezpieczenia jest Instytut Studiów Podatkowych Modzelewski i Wspólnicy Sp. z o.o., jeden z liderów rynku doradztwa podatkowego.

Ochroną ubezpieczeniową objęte są spory podatkowe zaistniałe na terenie Polski, które podlegają polskiej jurysdykcji i co do których postępowanie toczy się w Polsce. Ubezpieczenie

obejmuje koszty powstałe w danym rocznym okresie ubezpieczenia, przy obsłudze maksymalnie trzech różnych sporów podatkowych. O jakiego rodzaju spory podatkowe chodzi? W rozumieniu ogólnych warunków ubezpieczenia, za spór podatkowy uważa się postępowania podatkowe albo skarbowe toczące się przed organami podatkowymi lub organami kontroli skarbowej oraz postępowania w sprawach podatkowych przed sądami administracyjnymi, wynikające ze statusu ubezpieczonego jako podatnika lub jako płatnika, lub jako inkasenta należności podatkowych, bądź wynikającego z odpowiedzialności podmiotu jako następcy prawnopodatkowego w rozumieniu ordynacji podatkowej.

Zdarzeniem powodującym objęcie podatnika ubezpieczeniem jest wszczęcie z urzędu przez właściwy organ postępowania podatkowego w zakresie obowiązków podatkowych, zobowiązań podatkowych oraz należności, do których ma zastosowanie Ordynacja podatkowa, a także w zakresie innych niepodatkowych należności budżetowych o charakterze publicznoprawnym oraz wszczęcie kontroli podatkowej lub kontroli skarbowej, dotyczącej obowiązków lub zobowiązań podatkowych.

Zalety ubezpieczenia

- ▶ ograniczenie kosztów prowadzenia sporów podatkowych
- ▶ dostęp do usług jednego z liderów rynku doradztwa podatkowego
- ▶ odciążenie służb księgowych w długotrwałym sporze przed wszystkimi właściwymi organami i sądami.

Za co płaci zakład ubezpieczeń

W zakresie zagwarantowanym w umowie ubez-

pieczenia ubezpieczyciel pokrywa koszty obsługi ubezpieczonego, związane z:

- 1) sporządzaniem projektów pism procesowych w postępowaniu przed właściwymi organami podatkowymi, organami kontroli skarbowej oraz sądami administracyjnymi, w tym:
 - a) sporządzaniem zastrzeżeń i wyjaśnień do protokołów w kontroli podatkowej, protokołów kontroli w postępowaniu skarbowym, protokołów w postępowaniu podatkowym,
 - b) sporządzaniem odwołań od decyzji organów I i II instancji,
 - c) sporządzaniem zażaleń, skarg, skarg kasacyjnych,
 - d) sporządzaniem wszelkich innych pism procesowych w powyższych postępowaniach;
- 2) reprezentacją ubezpieczonego w postępowaniach, o których mowa wyżej, w ramach pełnomocnictwa udzielonego przez ubezpieczonego osobie wyznaczonej w trybie przewidzianym warunkami ubezpieczenia.

Co istotne, suma ubezpieczenia w ramach umowy nie jest limitowana. Sam ubezpieczony pokrywa jedynie koszty obsługi każdego sporu do wysokości 500 PLN, tj. do wysokości przewidzianej w ubezpieczeniu franszyzy redukcyjnej. Ubezpieczenie nie zapewni oczywiście pokrycia samego podatku i innych opłat publicznoprawnych, podobnie jak kosztów odszkodowań, które musi zapłacić ubezpieczony, grzywnien, kar administracyjnych lub sądowych, odsetek za zwłokę, kosztów wpisów sądowych. Zakres ubezpieczenia nie obejmuje obrony interesów prawnych z zakresu prawa celnego, prawa karnego, prawa karnego skarbowego, ubezpieczeń społecznych, ubezpieczenia zdrowotnego oraz innych danin publicznych, niewynikających z przepisów prawa podatkowego. Nie obejmuje ono także postępowań egzekucyjnych doty-

Taryfa składek za ubezpieczenie Allianz Podatnik

Obrót za rok ubiegły w zł	Składka w zł
do 1 mln	1 000
od 1 mln do 3 mln	1 500
od 3 mln do 10 mln	3 000
od 10 mln do 25 mln	4 500
od 25 mln do 40 mln	6 000
powyżej 40 mln	ustalana indywidualnie

czących zobowiązań podatkowych, zaległości podatkowych oraz postępowań w sprawie odroczenia terminu płatności podatku lub jego rozłożenia na raty.

Jak zawrzeć i ile kosztuje ubezpieczenie

Ubezpieczenie zawierane jest na pisemny wniosek ubezpieczonego. W treści wniosku należy podać podstawowe informacje niezbędne do oceny ryzyka i kalkulacji kosztów ubezpieczenia. Zawiera on w szczególności takie dane jak: nazwa i adres firmy, rodzaj prowadzonej działalności, forma rozliczeń podatkowych, okres ubezpieczenia, wysokość przychodów. Przy ocenie ryzyka brane są pod uwagę przez ubezpieczyciela określone czynniki.

We wniosku o ubezpieczenie znajdują się pytania o ewentualne stosowanie przez firmę obniżonych stawek opodatkowania uprawniających do zwrotu podatku, uprawnienie do zwrotu podatku niezależnie od stosowania obniżonych stawek, o korzystanie z ulg i odliczeń podatkowych, o przedmiotowe i podatkowe zwolnienia od podatku oraz korzystanie z ulg podatkowych o charakterze warunkowym. Trzeba także odpowiedzieć na pytanie, czy w stosunku do firmy toczy się lub firma bierze udział w postępowaniu podatkowym nieobjętym ochroną ubezpieczeniową. Wysokość składki ustala się na podstawie indywidualnej oceny ryzyka oraz regulacji obowiązującej taryfy składek. Składka za ubezpieczenie jest płatna z góry za cały roczny okres ubezpieczenia. Na wniosek ubezpieczonego może być rozłożona na raty. Po przestaniu wniosku o ubezpieczenie ubezpieczony otrzyma polisę, potwierdzającą zawarcie umowy ubezpieczenia, numer konta, na jaki należy wpłacić

składkę, oraz ogólne warunki ubezpieczenia. Umowa jest zawarta na okres roczny, począwszy od początku okresu ubezpieczenia. Ochrona ubezpieczeniowa nie rozpoczyna się jednak nigdy wcześniej niż w dzień po opłaceniu składki lub jej pierwszej raty za dany okres ubezpieczenia.

Przy zawarciu pierwszej umowy ubezpieczenia przewidziano okres karencji. Odpowiedzialność Allianz rozpoczyna się po upływie 6 tygodni po zapłacie składki. Celem takiego rozwiązania jest to, by polisa chroniła wyłącznie przed przyszłymi sporami z fiskusem.

Jak działa ubezpieczenie

W momencie zaistnienia sporu podatkowego – wszczęcia postępowania przez właściwy organ – ubezpieczony ma obowiązek zawiadomienia o tym fakcie zakład ubezpieczeń, w terminie umożliwiającym podjęcie obrony prawnej. Ubezpieczony jest zobowiązany także przekazać Allianz wszelkie informacje, dokumenty i inne dowody dotyczące sporu. Następnie zawierana jest umowa między ubezpieczonym a podmiotem obsługującym ubezpieczenie (spółką doradztwa podatkowego) oraz udzielane jest pełnomocnictwo do reprezentowania ubezpieczonego w sporze osobie wskazanej przez podmiot obsługujący.

Podmiot obsługujący na podstawie przekazanej dokumentacji dokonuje wstępnej oceny sprawy pod kątem ochrony ubezpieczeniowej. W sytuacji, w której podmiot dokonujący oceny stwierdzi, że nie ma szansy korzystnego dla ubezpieczającego rozstrzygnięcia lub obrona jego interesów prawnych jest sprzeczna z prawem, ochrona ubezpieczeniowa z polisy nie jest udzielana. Warunki ubezpieczenia przewidują

jednak jeszcze dodatkową możliwość weryfikacji oceny sprawy przez inną firmę doradczą.

W przypadku odmiennego stanowiska sprawa może zostać przekazana do obsługi innemu podmiotowi.

Z chwilą podjęcia obsługi sporu ubezpieczenie funkcjonuje w sposób następujący. Podmiot obsługujący przystępuje do wykonywania swoich czynności (np. sporządzania pism, odwołań) i za świadczone usługi wystawia faktury VAT na ubezpieczonego. Faktury te są pokrywane przez Allianz najpóźniej z upływem terminu płatności określonym w fakturze. Procedura likwidacji szkody jest zatem uproszczona – wszelkie rozliczenia są dokonywane między podmiotem obsługującym a zakładem ubezpieczeń.

Przedstawione ubezpieczenie z pewnością zasługuje na uwagę, w szczególności swoim nowatorstwem i interesującą konstrukcją udzielania ochrony ubezpieczeniowej, a także – biorąc pod uwagę faktyczne koszty prowadzenia sporów podatkowych – niewygórowaną ceną. Nie chroni ono oczywiście przed fiskusem jako takim i nakładanymi przez niego dolegliwościami, jednakże może skutecznie łagodzić nierównowagę sił między podatnikiem i fiskusem, co było jednym z głównych założeń twórców ubezpieczenia. Według szacunków Allianz ubezpieczenie to w ciągu roku ma zawrzeć 10 000 przedsiębiorców.

Zainteresowani ubezpieczeniem Allianz Podatnik członkowie PIIB mogą kontaktować się z brokerem ubezpieczeniowym i doradcą Izby – Hanza Brokers Sp. z o.o. (infolinia: 0 801 384 666, e-mail: hanza@hanzabrokers.pl). Podstawowe informacje o ubezpieczeniu oraz wniosek o jego zawarcie zamieszczony jest także na stronie internetowej www.hanzabrokers.pl

► **MARCIN MROZIŃSKI**

Hanza Brokers

Hanza Brokers Sp. z o.o.

tel. (0-58) 345-53-14

infolinia 0-801-384-666

faks (0-58) 341-89-47

hanza@hanzabrokers.com.pl

Specjalne programy ubezpieczeniowe dla członków Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa:

- ubezpieczenia na życie FINLIFE-INŻYNIER
- ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej
- ubezpieczenia budowlano-montażowe

Szczegóły: www.hanzabrokers.pl lub infolinia 0 800 241 100 (ubezpieczenia na życie) lub 0 801 384 666

► Konferencja międzynarodowa i Targi Budownictwa w Pradze

Kontakty środowisk inżynierskich budownictwa krajów sąsiadujących z Polską są utrzymywane od dawna, choć z różnymi rezultatami. A szkoda, uważam, że powinna to być współpraca stała i regularna wymiana wiedzy merytorycznej i technicznej. Ale to jest oddzielny temat, który jak sądzę, nasze czasopismo podejmie niedługo szerzej. Dziś zaś przekazuję relację z pobytu naszej delegacji – to znaczy Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa – w Czechach, na zaproszenie C.K.A.I.T. – Czeskiej („Komory”) Autoryzowanych Inżynierów i Techników oraz C.S.S.J. – Czeskiego Związku („Svazu”) Inżynierów Budownictwa. Okazje były dwie: międzynarodowa konferencja „Infrastruktura Przemysłowa 2005” oraz targi budownictwa „FOR ARCH” w Pradze (19-20 września 2005 r.).

Trzecia już konferencja, organizowana w tym cyklu, dotyczyła możliwości i znaczenia działań związanych z konwersją, nowym wykorzystaniem i „nowym życiem” dawnych obiektów i rejonów przemysłowych. W licznych referatach wygłoszonych przez inżynierów i naukowców z kilku krajów europejskich – zaprezentowano opinie i dążenia do ratowania wartościowych zabytków techniki sprzed stu i więcej lat. Referujący zaprezentowali ciekawe i liczne przykłady zachowanych w świetnym stanie zespołów obiektów fabrycznych z rozwiniętą infrastrukturą, a także pojedyncze obiekty przemysłowe, które w krajach europejskich adaptowane są na bardzo różne cele. Takie obiekty różnią się zakresem modernizacji i przystosowywania do nowych funkcji. Mogą to być placówki muze-

alne, zabezpieczone jedynie przed niszczeniem powodowanym upływem czasu, z zachowanym oryginalnym wyposażeniem. Zaprezentowano też liczne przykłady głębokiej adaptacji wnętrz do nowych funkcji: handlowych, biznesowych, turystycznych, nawet hotelowych – przy zachowaniu niezmiennego bryły obiektu i wystroju zewnętrznego.

Odrębnym, obszerniejszym tematem jest ratowanie dużych zespołów zabudowy przemysłowej: hut, zakładów górniczych, starych dzielnic przemysłowych.

Polskę reprezentował dr Julian Kotodziej z Muzeum Techniki w Warszawie, który przedstawił projekty wykonywane w Polsce i ich realizację. Ani w materiałach prezentowanych na specjalnie zorganizowanej wystawie, ani w wystąpieniach referentów nie znalazłem wzmianki o próbach i celowości ratowania i adaptacji obiektów mieszkalnych, które „towarzyszyły” budowom zakładów przemysłowych. Przykładów takich domów, czy całych dzielnic robotniczych – „famików”, mamy w kraju wiele, ale ten rodzaj budownictwa nie jest świadectwem rozwoju myśli technicznej czy zdobywcy socjalnych robotników. Kilka przykładów budownictwa mieszkaniowego z przełomu XIX i XX wieku, powinno pozostać zabezpieczonych jedynie jako obiekty muzealne. A zadbać musimy o obiekty reprezentujące tę epokę – secesyjne pałace, których wiele zachowało się w Łodzi i na Śląsku, czy rezydencje mieszczkańskie.

Polska delegacja została zaproszona także do udziału w uroczystym otwarciu 16. Targów Budownictwa „FOR ARCH

2005”. Zwiedziliśmy interesujące ekspozycje targowe. Trzeba przyznać, że prezentacje producentów materiałów budowlanych i wykonawstwa świadczyły o prężnym rozwoju tej branży w Czechach. Na targach obecne były także firmy, znane z wielu realizacji w Polsce, jak „Strabag” czy „Hochtief”. Nie dostrzegłem stoiska polskiego – mam nadzieję, że przez nieuwagę, choć jest to na pewno symptomatyczne.

Praga kipi życiem. Tłumy turystów oblegają rynek i urocze zakątki Starego Miasta, co świadczy o popularności tego kraju i jego stolicy. Zasłużenie.

Delegacja nasza była dwuosobowa: PZITB reprezentował wiceprzewodniczący Zarządu Głównego – Zygmunt Rawicki, a zaszczyt reprezentowania Rady Krajowej naszej Izby przypadł mnie.

► ZBYSŁAW KAŁKOWSKI

OPROGRAMOWANIE

MARKOWE PRODUKTY

NAWET **za 16%** CENY

Firma I-MEDIA dystrybutor oprogramowania dla masowego odbiorcy przedstawia specjalną ofertę skierowaną do branży budowlanej. Proponujemy Państwu programy firmy INTERsoft nie będące już w aktualnej ofercie firmy, ale dostosowane do nowych i aktualnych wymagań normowych i w specjalnych cenach. Programy te nie są objęte bezpłatną pomocą techniczną konsultantów firmy INTERsoft, nie posiadają zabezpieczeń sprzętowych (kluczy zabezpieczających) i nie mają podręczników użytkownika w wersji drukowanej.

alfa-CAD - program oparty na platformie IntelliCADa (wersja 4.5 z roku 2004), cenowo konkurencyjnej, powszechnie uznanej alternatywie programu AutoCAD. alfa-CAD służy do wykonywania dokumentacji rysunkowej 2D/3D w środowisku dwg/dxf, do złudzenia przypomina program AutoCAD, a ten sam format zapisu danych (czytanie i zapis plików od wersji 2.5 do 2000) umożliwia pełną wymianę danych. alfa-CAD to idealne rozwiązanie dla wszystkich projektantów, a nasza cena pozwala na zakup nawet tym, którzy sporadycznie mają kontakt z projektami w technice komputerowej.

360 zł netto (439,20 z VAT)

dawniej: 794 zł netto (968,68 z VAT)

alfa-K - pakiet programów na bazie systemu KONSTRUKTOR 3.5 (wersja z roku 2004), zawierający moduł zarządzający i 14 modułów obliczeniowych specjalnie dostosowanych w tej wersji do najnowszych przepisów normowych. Pakiet obejmuje obliczenia statyczne oraz wymiarowanie konstrukcji żelbetonowych (belki żelbetonowe, słupy żelbetonowe, fundamenty bezpośrednie, schody płytowe, ściany oporowe), obliczenia statyczne i wymiarowanie konstrukcji stalowych (belki stalowe, słupy stalowe, płatywie stalowe, blachownice stalowe, połączenia doczołowe), obliczenia statyczne i wymiarowanie konstrukcji drewnianych (wiązary drewniane dachowe), obliczenia ciepłowodnościowe (przenikanie ciepła), analizę statyczną dowolnych płaskich układów prętowych, jak również zestawienia obciążeń.

973 zł netto (1187,06 z VAT)

dawniej (wersja nie uwzględniająca nowych norm): 5903 zł netto (7201,66 z VAT)

alfa-PlaTo - program służący do analizy statycznej żelbetonowych układów płytowych. Jest to dobra i sprawdzona aplikacja, której wyniki nie budzą żadnych zastrzeżeń, a wielką zaletą jest łatwość zadawania danych, w szczególności zadawanie skomplikowanych kształtów, płyt okrągłych, trójkątnych, z krawędziami łukowymi, itp. alfa-PlaTo umożliwia również całkowitą swobodę w kształtowaniu otworów w płycie. Podczas definiowania geometrii płyty istnieje możliwość skorzystania z gotowych folii podkładowych wykonanych w dowolnym programie typu CAD i zapisanych w formacie dxf. Program wykonuje pełną analizę statyczną dowolnych układów płytowych wykorzystując metodę elementów skończonych.

290 zł netto (353,80 z VAT)

zaniast z opcją wymiarowania: 1180 zł netto (1439,60 z VAT)

Ceny nie podlegają negocjacji!

ZAMÓWIENIA I DODATKOWE INFORMACJE:

SKLEP INTERNETOWY 24h
www.alfa.archbud.pl

tel. 042 635 30 05
8⁰⁰-17⁰⁰

INTERsoft

► Warunki Kontraktowe FIDIC 1999

Wzory warunków kontraktowych FIDIC

FIDIC (Fédération Internationale des Ingénieurs-Conseils) jest międzynarodową federacją krajowych stowarzyszeń niezależnych inżynierów-konsultantów.

W 1999 roku FIDIC opublikował pierwsze wydanie czterech nowych standardowych wzorów warunków kontraktowych. Są to:

1. Warunki Kontraktu na budowę.
2. Warunki Kontraktu na urządzenia i budowę z projektowaniem.
3. Warunki Kontraktu na realizację EPC/pod klucz.
4. Krótka forma kontraktu.

Wzory warunków kontraktowych FIDIC 1999

Nowe wzory warunków kontraktowych na roboty, nazwane „pierwszą edycją FIDIC 1999”, w myśl zasad FIDIC nie unieważniają poprzednich wydań, ale mają je stopniowo zastępować.

1. „Warunki Kontraktu na budowę” (Czerwona Książka)

„Warunki Kontraktu na budowę” – dla robót budowlanych i inżynierskich projektowanych przez Zamawiającego: nowy wzór uaktualnia i zastępuje „Czerwoną

Książkę” z 1987 r. Jest on odpowiedni dla większych lub bardziej złożonych przedsięwzięć, w których Zamawiający (lub Inżynier) ma wykonać lub zapewnić wykonanie prac projektowych. Warunki Kontraktu na budowę są rozwiązaniem dla przedsięwzięć dotyczących obiektów kubaturowych bądź infrastruktury, gdzie:

- Zamawiający zapewnia dostarczenie całości dokumentacji projektowej (oprócz szczegółów budowlanych, zbrojenia itp.).
- Zamawiający, dostarczając dokumentację projektową, staje się odpowiedzialny za projekt, jego rozwiązania oraz koszty i efekty działania inwestycji.
- Inżynier administruje Kontrakt, śledzi postęp wykonania i poświadcza płatności.
- Zamawiający jest na bieżąco informowany o postępie robót.
- Płatności są dokonywane zgodnie z przedmiotem robót lub ceną ryczałtową na wykonywaną pracę.

Z wyborem takiego rodzaju Kontraktu związanym jest kilka aspektów organizacyjnych:

- Zamawiający musi posiadać odpowiednie umiejętności techniczne i zdolności organizacyjne, aby przygotować takie przedsięwzięcie. Zamawiający może w tym celu wynająć profesjonalistów (firmę konsultingową lub osoby fizyczne), powierzając im funkcję Inżyniera lub Menadżera Projektu (Inwestycji).
- Warunki te stosuje się najczęściej dla przedsięwzięć rozliczanych metodą obmiaru wykonanych robót.

Stosując „Warunki Kontraktu na budowę”, należy zwrócić uwagę na:

- Nieodpowiednie kwalifikacje Zamawiającego lub Inżyniera w stosunku do złożoności przedsięwzięcia.
- Nieodpowiednio zdefiniowane zależności pomiędzy Zamawiającym, Inżynierem a Wykonawcą, co powoduje „rozmycie” odpowiedzialności.
- Nieprecyzyjnie określony zakres robót, co powoduje konieczność wykonania robót dodatkowych, a w efekcie wzrost kosztów realizacji.
- Odpowiedzialność Wykonawcy za wykonanie robót zgodnie z rysunkami oraz specyfikacjami technicznymi.
- Ryzyko nieosiągnięcia parametrów technologicznych (funkcjonowania inwestycji) leży po stronie Zamawiającego albo Projektanta.

Zalety stosowania „Warunków Kontraktu na budowę” to:

- Podczas realizacji robót stosunkowo łatwo jest wprowadzać zmiany w robotach, dlatego Zamawiający ma większą swobodę do wprowadzania zmian, za które jednak jest zobowiązany zapłacić.
- Możliwe jest zastosowanie „Warunków ...” dla przedsięwzięć realizowanych etapowo, dla których jest pewne, że kształt kolejnego etapu realizacji inwestycji nie zależy od następnego.

2. „Warunki Kontraktu na urządzenia i budowę z projektowaniem” (Żółta Książka)

„Warunki Kontraktu na urządzenia i budowę z projektowaniem” (Conditions of Contract for Plant and Design-Build) – dla urządzeń elektrycznych i mechanicznych oraz dla robót budowlanych i inżynierskich projektowanych przez Wykonawcę: nowy wzór uaktualnia i zastępuje „Żółtą Książkę” z 1987 r. i „Pomarańczową Książkę” z 1995 r. Jest on odpowiedni do większych lub bardziej złożonych przedsięwzięć, w których większość prac projektowych ma wykonać Wykonawca.

Przy zastosowaniu tego wzoru w przedsięwzięciach dotyczących montażu na placu budowy:

- Wykonawca wykonuje większość prac projektowych, np. szczegółowe projektowanie urządzeń czy sprzętu, tak aby odpowiadały programowi funkcjonalno-użytkowemu i specyfikacjom przygotowanym przez Zamawiającego.
- Wykonawca ponosi odpowiedzialność za projekt, jego rozwiązania oraz koszty i efekty działania inwestycji.
- Inżynier prowadzi administrację Kontraktu, śledzi wytwarzanie i montaż na placu budowy lub prace budowlane oraz poświadcza płatności.
- Płatności są dokonywane zgodnie z osiągniętym zaawansowaniem, uprawniającym do płatności na zasadzie ryczałtu za określone elementy budowy, określonego kwotowo lub procentowo. Ponadto należy zwrócić uwagę, że:
- Zamawiający powinien zdefiniować własne potrzeby, tak aby zapobiec ryzyku nieosiągnięcia parametrów technologicznych z powodu braku określonych wymagań.
- Należy zapewnić odpowiedni personel, który w trakcie przetargu sprawdzi poprawność oferty Wykonawcy pod kątem technicznych wymagań Zamawiającego.
- Warunki te stosuje się najczęściej dla zadań rozliczanych ryczałtem.

Zagrożenia wynikające ze stosowania Warunków Kontraktu:

- Przeniesienie odpowiedzialności za technologię na Wykonawcę powoduje, że wymagania Zamawiającego muszą być bardzo precyzyjnie określone.
- Koszt realizacji przedsięwzięcia może być podniesiony, gdy nie są dość precyzyjnie określone wymagania Zamawiającego (Wykonawca powinien zapewnić sobie pewien budżet na wypadek konieczności wykonania nieprzewidzianych robót).
- W przypadku źle określonych wymagań Zamawiającego istnieje ryzyko podniesienia kosztów eksploatacji, gdyż Wykonawca jest zainteresowany głównie spełnieniem wymagań, a nie przyszłą eksploatacją.

Zalety stosowania „Warunków Kontraktu na urządzenia i budowę z projektowaniem”:

- Zamawiający potrzebuje mniej personelu do zarządzania przedsięwzięciem.
- Zamawiający cedeje na Wykonawcę decyzje merytoryczne w ramach jego specjalności,

stwarzając lepsze możliwości wykorzystania najnowszych technologii.

- Odpowiedzialność za całość przedsięwzięcia (projekt, wykonawstwo, parametry eksploatacyjne) jest po stronie Wykonawcy.
- Możliwa jest etapowa realizacja przedsięwzięcia, a co za tym idzie – skrócenie czasu realizacji.
- Dla przedsięwzięć wymagających opatentowanych rozwiązań technicznych możliwe jest wykonanie robót bez naruszenia praw własności.

3. „Warunki Kontraktu na realizację EPC/pod klucz” (Srebrna Książka)

„Warunki Kontraktu na realizację EPC/pod klucz” (Conditions of Contract for EPC/Turnkey Projects): [EPC (Engineer, Procure, Construct) = DDB (Dobór urządzeń, Dostawa, Budowa)] – jest to całkowicie nowy wzór, odpowiedni m.in. dla przedsięwzięć należących do dziedziny infrastruktury (np. oczyszczalnia ścieków, most), w których Zamawiający życzy sobie, aby przedsięwzięcie było wykonane „pod klucz” ze stałą ceną, a on ze swojej strony zapewnia finansowanie. Jest to wzór odpowiedni do przedsięwzięć, kiedy Zamawiający nie chce bądź nie może opracować dokumentacji technicznej. Warunki te z jednej strony zobowiązują Wykonawcę do przyjęcia rozwiązań technicznych i złożenia gwarancji technologicznych, czyli Wykonawca bierze całkowitą odpowiedzialność za projektowanie i budowę obiektu infrastruktury, a z drugiej strony ograniczają wpływ Zamawiającego na ostateczny kształt zrealizowanych robót.

Ten wzór „Warunków ...” stosuje się, gdy Zamawiający:

- życzy sobie większego stopnia pewności, że uzgodniona cena kontraktowa i termin wykonania nie będą przekroczone,
- nie przewiduje udziału Inżyniera w realizacji inwestycji,
- nie życzy sobie być zaangażowanym w sprawy związane z bieżącym postępem prac, zakładając, że końcowy rezultat odpowiada wyspecyfikowanemu kryteriom jakości i wydajności,
- godzi się na wyższe wynagrodzenie Wykonawcy za budowę przedsięwzięcia, niż gdyby były zastosowane „Warunki kontraktu na urządzenia i budowę z projektowaniem” z tytułu ponoszonego przez Wykonawcę dodatkowego ryzyka, związanego ze zwiększoną pewnością dotrzymania ostatecznej ceny i terminu wykonania.

Zagrożenia płynące z realizacji przedsięwzięcia przy użyciu warunków kontraktu „pod klucz”:

- kontrakt „pod klucz” kładzie duży nacisk na koszty pierwotne (inwestycyjne), w odróżnieniu od kosztów eksploatacji i konserwacji.

Szczególnie wtedy, gdy firma wykonująca projekt „pod klucz” jest wybierana na podstawie konkurencyjnej oferty, nacisk może być położony na najniższe koszty inwestycyjne,

- niezwykle istotne jest, by wymagania Zamawiającego określały nie tylko elementy związane z realizacją przedsięwzięcia, ale również formę, wygodę, koszty eksploatacji i konserwacji oraz estetykę.

4. „Krótka forma kontraktu”

(Zielona Książka)

W ramach edycji FIDIC 1999 opracował również całkowicie nowy wzór (The Short Form of Contract), odpowiedni dla przedsięwzięć o stosunkowo małej wartości (mniejszej niż 500 tys. USD), o krótkim czasie realizacji (mniej niż 6 miesięcy). Wzór ten znajduje zastosowanie przy prostych lub powtarzalnych pracach (np. budowa osiedla domków jednorodzinnych).

Układ wzorów warunków kontraktowych FIDIC

Nowe wzory warunków kontraktowych FIDIC 1999 – Nowa Czerwona Książka (CONS), Nowa Żółta Książka (P&DB) oraz Srebrna Książka (EPCT) mają ujednolicony układ. Każdy z tych trzech wzorów składa się z 20 klauzul. Tam, gdzie jest to możliwe, klauzule są jednakowe lub zbliżone do siebie w treści, natomiast klauzule różniące poszczególne wzory odnoszą się do zagadnień charakterystycznych tylko dla danego wzoru warunków.

„Warunki Kontraktu na budowę” – Czerwona Książka oraz „Warunki Kontraktu na urządzenie i budowę z projektowaniem” – Żółta Książka (inne klauzule dla Żółtej Książki zapisano kursywą), zawierają klauzule:

1. Postanowienia ogólne
2. Zamawiający
3. Inżynier
4. Wykonawca
5. Wyznaczeni Podwykonawcy / *Projektowanie*
6. Kadra i robotnicy
7. Urządzenia, materiały i wykonawstwo
8. Rozpoczęcie, opóźnienia i zawieszenie
9. Próby końcowe
10. Przejęcie przez Zamawiającego
11. Odpowiedzialność za wady
12. Obmiary i wycena / *Próby eksploatacyjne*
13. Zmiany i korekty
14. Cena kontraktowa i zapłata
15. Rozwiązanie kontraktu przez Zamawiającego
16. Zawieszenie i wypowiedzenie kontraktu przez Wykonawcę
17. Ryzyko i odpowiedzialność
18. Ubezpieczenie
19. Siła wyższa

20. Roszczenia, spory i arbitraż.

„Krótka forma kontraktu”, jako opracowanie o znacznie mniejszej objętości, ma odrębną układ klauzul.

Zasady stosowania warunków kontraktu

Na Warunki Kontraktu składają się dwie części:

- część I – warunki ogólne, włączane w całości i w oryginale do dokumentów kontraktowych,
- część II – warunki szczególne, zawierające klauzule dostosowane do konkretnego, indywidualnego Kontraktu.

Podstawowe zasady stosowania Warunków Kontraktu:

- Warunki Szczególne modyfikują, uzupełniają i wprowadzają szczegółowe Klauzule Kontraktu do Warunków Ogólnych.
- Warunki Ogólne i Szczególne określają prawa i obowiązki stron (Zamawiającego i Wykonawcy).
- W przypadku rozbieżności między zapisami w odpowiadających sobie klauzulach Warunków Ogólnych i Szczólnych wiążące są postanowienia Warunków Szczólnych.

• Postanowienia klauzul niezmienionych w Warunkach Szczólnych pozostają wiążące w brzmieniu podanym w Warunkach Ogólnych. W przypadku gdy realizacja zamierzenia inwestycyjnego ma być dokonywana na terytorium Polski (lub w pasie granicznym, lecz objętym w jakikolwiek sposób zakresem polskiej jurysdykcji), konieczne jest uwzględnienie postanowień wynikających z prawa polskiego (m.in. prawo budowlane, o zagospodarowaniu przestrzennym, ochrony środowiska, kodeks cywilny). Takie postanowienia mogą być dokonane przez odpowiednie zapisy w Szczólnych Warunkach Kontraktu.

Dokumenty kontraktowe

Dokumenty kontraktowe są to dokumenty wzajemnie uzupełniające się, tworzące całość, z których jednak żaden osobno nie stanowi Kontraktu.

W dokumentach kontraktowych:

- jeżeli są przygotowane w dwóch językach, to podana jest decydująca wersja językowa,
- podane jest obowiązujące w kontrakcie prawo (kraj),
- wskazano obowiązujące prawa (budowlane, górnicze), normy i certyfikaty bezpieczeństwa,
- ustalona jest kolejność ważności dokumentów kontraktowych.

► ANDRZEJ MICHAŁOWSKI

Wiceprezes SIDiR

► Kalendarium

NOWE PRZEPISY:

Ustawa z 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. nr 169, poz. 1414).

Działalność lobbingowa jest to każde działanie prowadzone metodami prawnie dozwolonymi, zmierzające do wywarcia wpływu na organy władzy publicznej w procesie stanowienia prawa.

Rada Ministrów przygotowuje, co najmniej raz na 6 miesięcy, program prac legislacyjnych projektów ustaw. Ponadto Rada Ministrów, Prezes Rady Ministrów i ministrowie przygotowują programy prac legislacyjnych dotyczące projektów rozporządzeń. Programy te zamieszcza się w Biuletynie Informacji Publicznej. W Biuletynie Informacji Publicznej udostępnia się także projekty ustaw i rozporządzeń z chwilą przekazania projektów do uzgodnień z członkami Rady Ministrów.

Z chwilą udostępnienia w Biuletynie Informacji Publicznej programów prac legislacyjnych albo projektów ustaw lub rozporządzeń, **każdy może zgłosić zainteresowanie pracami nad projektem ustawy lub rozporządzenia.**

Podmiot, który zgłosił zainteresowanie pracami nad projektem ustawy lub rozporządzenia, może wziąć udział w wysłuchaniu publicznym dotyczącym tego projektu.

Ustawa zawiera rejestr podmiotów wykonujących zawodową działalność lobbingową, który prowadzi minister spraw wewnętrznych i administracji.

Ustawa wejdzie w życie 7 marca 2006 r.

Ustawa z 8 lipca 2005 r. o realizacji prawa do rekompensaty z tytułu pozostawienia nieruchomości poza obecnymi granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. nr 169, poz. 1418).

Ustawa określa zasady realizacji prawa do rekompensaty z tytułu pozostawienia nieruchomości poza obecnymi granicami Polski w wyniku wypędzenia z byłego terytorium Polski lub jego opuszczenia w związku z wojną rozpoczętą w 1939 r., dokonanego na podstawie układów z 1944 r. między PKWN i rządami Białoruskiej (Ukraińskiej, Litewskiej) SRR oraz umowy z 6 lipca 1945 r. między Tymczasowym Rządem Jedności Narodowej RP i Rządem ZSRR. Prawo do rekompensaty przysługuje także osobom, które na skutek innych okoliczności związanych

z wojną rozpoczętą w 1939 r., były zmuszone opuścić byłe terytorium Polski.

Prawo do rekompensaty przysługuje właścicielowi nieruchomości pozostawionych poza obecnymi granicami Polski, **jeżeli w dniu 1 września 1939 r. był obywatelem polskim**, zamieszkiwał w tym dniu na byłym terytorium Polski, opuścił je z ww. przyczyn oraz obecnie posiada obywatelstwo polskie.

Wnioski o potwierdzenie prawa do rekompensaty należy złożyć do końca 2008 r. do właściwego wojewody (art. 5 ust. 3 ustawy).

Prawo do rekompensaty jest realizowane w dwóch formach: świadczenia pieniężnego albo w formie zaliczenia wartości nieruchomości pozostawionych poza obecnymi granicami Polski na poczet ceny sprzedaży nieruchomości, prawa użytkowania wieczystego, opłat z tytułu użytkowania wieczystego i opłat za przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości. Dotyczy to sytuacji, gdy nieruchomość stanowi własność Skarbu Państwa albo Skarbowi Państwa przysługuje prawo użytkowania wieczystego.

W obu przypadkach wysokość rekompensaty wynosi 20% wartości nieruchomości pozostawionych poza granicami Polski.

Ustawa weszła w życie 7 października 2005 r.

Ustawa z 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. nr 167, poz. 1398).

Koszty sądowe obejmują opłaty i wydatki. Opłacie podlega pismo, jeżeli przepis przewiduje jej pobranie, dotyczy to w szczególności pism wskazanych w art. 3 ustawy.

Opłata może być stała, stosunkowa albo podstawowa.

Opłatę stałą pobiera się w sprawach o prawa niemajątkowe oraz w niektórych sprawach o prawa majątkowe. Opłata ta jest niezależna od wartości przedmiotu sporu lub wartości przedmiotu zaskarżenia. **Opłata stała nie może być niższa niż 30 zł i wyższa niż 5000 zł** (w zależności od rodzaju sprawy).

Opłatę stosunkową pobiera się w sprawach o prawa majątkowe. Wynosi ona 5% wartości przedmiotu sporu lub przedmiotu zaskarżenia, jednak **nie mniej niż 30 zł i nie więcej niż 100 000 zł.**

Opłatę podstawową pobiera się w sprawach, w których przepisy nie przewidują opłaty stałej stosunkowej lub tymczasowej. **Opłatę tymczasową** (od 30 zł do 1000 zł) **określa przewod-**

niczący, jeżeli pismo dotyczy sprawy o prawa majątkowe, w której wartości przedmiotu sporu nie da się określić w chwili jej wszczęcia.

Ustawa określa wysokość wpisów w poszczególnych rodzajach spraw, a także wysokość opłaty kancelaryjnej.

Ustawa wejdzie w życie 2 marca 2006 r.

Ustawa z 28 lipca 2005 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. nr 172, poz. 1438).

Wprowadzono instytucję mediacji.

We wszystkich sprawach, w których dopuszczalne jest zawarcie ugody, strony mogą zawrzeć ugodę przed mediatorem.

Mediację prowadzi się na podstawie umowy albo postanowienia sądu kierującego strony, za ich zgodą, do mediacji. W umowie o mediację strony określają przedmiot mediacji, osobę mediatora albo sposób wyboru mediatora. Mediację prowadzi się przed wszczęciem postępowania, a za zgodą stron także w toku postępowania.

Mediatorem może być osoba fizyczna, mająca pełną zdolność do czynności prawnych, korzystająca z pełni praw publicznych.

Mediacja nie jest jawna, zaś mediator jest zobowiązany zachować w tajemnicy fakty, o których dowiedział się w związku z prowadzeniem mediacji.

Uгода zawarta przed mediatorem ma po jej zatwierdzeniu przez sąd **moc prawną** ugody zawartej przed sądem.

Sąd może, na zgodny wniosek stron, skierować sprawę do mediacji aż do zamknięcia pierwszego posiedzenia wyznaczonego na rozprawę. Ustawa wejdzie w życie 10 grudnia 2005 r.

Ustawa z 29 lipca 2005 r. o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości (Dz. U. nr 175, poz. 1459).

Z wnioskiem o przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności mogą wystąpić:

- osoby fizyczne, będące w dniu 13 października 2005 r. użytkownikami wieczystymi nieruchomości zabudowanych na cele mieszkaniowe lub zabudowanych garażami albo przeznaczonych pod tego rodzaju zabudowę oraz nieruchomości rolnych, a także osoby fizyczne, będące następcami prawnymi ww. osób;
- osoby fizyczne i prawne, będące właścicielami lokali, których udział w nieruchomości wspólnej obejmuje prawo użytkowania wieczystego, a także osoby fizyczne i prawne, będące

następcami prawnymi ww. osób, jak również osoby, które nabyły udział w użytkowaniu wieczystym po 13 października 2005 r.

Decyzję w sprawie przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności wydaje starosta (w przypadku nieruchomości stanowiących własność Skarbu Państwa) albo **właściwy organ jednostki samorządu terytorialnego**: wójt, burmistrz, prezydent miasta, zarząd powiatu albo zarząd województwa (w przypadku nieruchomości stanowiącej własność jednostek samorządu terytorialnego). Decyzja ta stanowi podstawę wpisu do księgi wieczystej.

Właściwy organ ustala również wysokość opłaty z tytułu przekształcenia. Możliwe jest udzielenie bonifikaty od tej opłaty za zgodą wojewody (gdy nieruchomość stanowi własność Skarbu Państwa) albo właściwej rady lub sejmiku (gdy nieruchomość stanowi własność jednostki samorządu terytorialnego).

Tracą moc:

- ustawa z 4 września 1997 r. o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego przysługującego osobom fizycznym w prawo własności (Dz. U. z 2001 r. nr 120, poz. 1299 ze zm.),
 - ustawa z 26 lipca 2001 r. o nabywaniu przez użytkowników wieczystych prawa własności nieruchomości (Dz. U. nr 113, poz. 1209).
- Do spraw wszczętych na podstawie ww. ustaw i niezakończonych decyzją ostateczną stosuje się przepisy nowej ustawy z 29 lipca 2005 r. Ustawa weszła w życie 13 października 2005 r.

Ustawa z 29 sierpnia 2005 r. o zwrocie osobom fizycznym niektórych wydatków związanych z budownictwem mieszkaniowym (Dz. U. nr 177, poz. 1468).

Na podstawie ww. ustawy osobom fizycznym przysługuje prawo do zwrotu części wydatków poniesionych na zakup materiałów budowlanych, w związku z:

- budową budynku mieszkalnego;
 - nadbudową lub rozbudową budynku na cele mieszkalne lub przebudową (przystosowaniem) budynku niemieszkalnego, jego części lub pomieszczenia niemieszkalnego na cele mieszkalne, w wyniku których powstał lokal mieszkalny, spełniający wymagania określone w odrębnych przepisach;
 - remontem budynku mieszkalnego lub lokalu mieszkalnego (w załączniku do ustawy określono, jakie roboty są zaliczane do remontu budynku lub lokalu mieszkalnego).
- Prawo do zwrotu nie przysługuje, jeżeli osoba fizyczna lub jej małżonek dokonywali ww. wydatków jako podatnicy podatku VAT, w celu

wykonywania czynności podlegających VAT. Zwrotem objęte są wydatki poniesione i udokumentowane fakturami wystawionymi w okresie **od 1 maja 2004 r. do 31 grudnia 2007 r.** Ponadto zwrot dotyczy wydatków poniesionych na zakup materiałów budowlanych, które do 30 kwietnia 2004 r. były opodatkowane 7% stawką VAT, a od 1 maja 2004 r. są opodatkowane 22% VAT.

Kwota zwrotu wynosi 68,18% kwoty podatku VAT, wynikającej z faktur. Kwota ta **nie może przekroczyć 12,295%** kwoty stanowiącej iloczyn:

- 70 m² powierzchni użytkowej i ceny 1 m² powierzchni użytkowej budynku mieszkalnego, w przypadku robót budowlanych, wymagających pozwolenia na budowę,
- 30 m² powierzchni użytkowej i ceny 1 m² powierzchni użytkowej budynku mieszkalnego, w przypadku robót budowlanych niewymagających pozwolenia na budowę.

Cenę metra kwadratowego ogłasza Prezes GUS. Zwrot wydatków przysługuje także osobom, które skorzystały lub korzystają z odliczenia tych wydatków z tytułu ulgi remontowej. W takim przypadku kwota podlegająca zwrotowi wynosi **55,23%** kwoty podatku VAT, wynikającej z faktur, jednak **nie więcej niż 9,959%** kwoty stanowiącej odpowiedni iloczyn określony wyżej (czyli 70 m² albo 30 m² oraz ceny 1 m² powierzchni użytkowej budynku mieszkalnego). Prawo do zwrotu przysługuje osobom fizycznym, które posiadają (w zależności od rodzaju poniesionych wydatków) prawo do dysponowania nieruchomością na cele budowlane albo tytuł prawny do budynku mieszkalnego lub lokalu mieszkalnego, a także pozwolenie na budowę, jeżeli jest ono wymagane.

Wniosek o zwrot można złożyć:

- po zakończeniu inwestycji, nie później niż przed upływem 6 miesięcy od dnia zakończenia inwestycji albo
 - raz w roku, z tym że ostatni wniosek może być złożony nie później niż do 30 czerwca 2008 r.
- W przypadku inwestycji zakończonych przed 1 stycznia 2006 r. wskazany powyżej termin 6-miesięczny do złożenia wniosku liczy się od 1 stycznia 2006 r. Ustawa określa co powinien zawierać wniosek o zwrot i jakie dokumenty należy do niego dołączyć (art. 5 ust. 4 i 5). Zawiera upoważnienie dla ministra infrastruktury do ogłoszenia wykazu materiałów budowlanych, które **do 30 kwietnia 2004 r.** były objęte **7%** stawką VAT, a **od 1 maja 2004 r.** są opodatkowane **22%** VAT. Ustawa wejdzie w życie 1 stycznia 2006 r.

Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z 8 września 2005 r. w sprawie szczegółowego trybu sprawowania nadzoru nad działalnością administracyjną samorządowych kolegiów odwoławczych (Dz. U. nr 175, poz. 1463).

Zgodnie z art. 3a ust. 1 i 2 ustawy z 12 października 1994 r. o samorządowych kolegiach odwoławczych (Dz. U. z 2001 r. nr 79, poz. 856 ze zm.) **nadzór** nad działalnością administracyjną samorządowych kolegiów odwoławczych **sprawuje Prezes Rady Ministrów**, który może powierzyć wykonywanie tego nadzoru ministrowi spraw wewnętrznych i administracji.

W rozporządzeniu wskazano, że sprawowanie nadzoru nad działalnością administracyjną kolegiów polega m.in. na przeprowadzaniu kontroli organizacji i warunków pracy kolegiów, w tym terminowości załatwiania spraw oraz stanu zaległości, ze szczególnym uwzględnieniem spraw, w których postępowanie administracyjne trwa dłużej niż 6 miesięcy.

Rozporządzenie weszło w życie 27 września 2005 r.

Rozporządzenie ministra finansów z 7 września 2005 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wzorów dokumentów związanych z rejestracją podatników w zakresie podatku od towarów i usług (Dz. U. nr 177, poz. 1471).

Określono nowy wzór zgłoszenia rejestracyjnego w zakresie podatku od towarów i usług (**VAT-R** i **VAT-R/UE**).

Do 31 grudnia 2005 r. można stosować dotychczasowy wzór zgłoszenia rejestracyjnego. Rozporządzenie weszło w życie 15 września 2005 r.

Obwieszczenie ministra finansów z 1 września 2005 r. w sprawie stawki odsetek za zwłokę od zaległości podatkowych (M. P. nr 52, poz. 723).

Stawka odsetek za zwłokę od zaległości podatkowych od **1 września 2005 r. wynosi 12%** kwoty zaległości w stosunku rocznym.

► **KONRAD ŁACIŃSKI**

Specjalista w zakresie prawa budowlanego

STOWARZYSZENIE
KOSZTORYSANTÓW
BUDOWLANYCH

WACETOB Sp.z o.o.

ZARZĄD GŁÓWNY
POLSKIEGO ZWIĄZKU
INŻYNIERÓW I TECHNIKÓW
BUDOWNICTWA

ZAPRASZAJĄ DO UDZIAŁU W X KONFERENCJI CZĘSTOCHOWSKIEJ NT.

OPIS PRZEDMIOTU ZAMÓWIENIA NA ROBOTY BUDOWLANE

CZĘSTOCHOWA 2005, 3-4 LISTOPADA

PATRONAT HONOROWY Ministerstwo Infrastruktury • Urząd Zamówień Publicznych • Krajowa Rada Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa

PATRONAT MEDIALNY Inżynier Budownictwa • Przegląd Budowlany • Zamówienia Publiczne - Doradca

Jubileuszowa Konferencja jest kontynuacją tradycyjnych konferencji częstochowskich, poświęconych problematyce kosztorysowania oraz cen robót budowlanych. Adresowana jest do uczestników procesu inwestycyjnego, przede wszystkim do osób związanych z kosztorysowaniem i rozliczaniem kosztów inwestycji. Zapraszamy wszystkich, którzy zainteresowani są wprowadzaniem do praktyki nowoczesnych metod kosztorysowania.

TEMATYKA KONFERENCJI – OPIS PRZEDMIOTU ZAMÓWIENIA NA ROBOTY BUDOWLANE

- Warianty zakresu przedmiotu zamówienia budowlanego i odpowiadające im typy umów.
- Program funkcjonalno-użytkowy inwestycji budowlanej.
- Metodyka opracowania klasyfikacji robót budowlanych.
- Przygotowanie dokumentacji projektowej na potrzeby zamawiania robót budowlanych.
- Metodyka opracowania ogólnych i szczegółowych specyfikacji technicznych wykonania i odbioru robót budowlanych.
- Przedmiar robót w dokumentacji projektowej na potrzeby zamawiania robót budowlanych.

MIEJSCE I CZAS TRWANIA KONFERENCJI

Konferencja odbędzie się w dniach 3-4 listopada 2005 r. w Częstochowie w hotelu „MERCURE”, ul. Ks. J. Popieluszki 2 (poprzednia nazwa PATRIA). Otwarcie obrad nastąpi 3 listopada o godz. 12⁰⁰ – zakończenie Konferencji 4 listopada ok. godz. 14⁰⁰.

WARUNKI UCZESTNICTWA

Do udziału w Konferencji zostaną zakwalifikowane osoby, które **do 20 października br.** prześlą na adres organizatorów wypełnioną kartę zgłoszenia oraz wpłacą 790 zł z tytułu uczestnictwa w Konferencji. W ramach tej opłaty organizatorzy zapewniają komplet materiałów konferencyjnych, wyżywienie, udział w kolacji koleżeńskej oraz napoje w trakcie obrad.

KOSZT DOJAZDU I NOCLEGÓW POKRYWAJĄ UCZESTNICZY W RAMACH DELEGACJI

Ze względu na ograniczoną liczbę miejsc – o udziale decydować będzie kolejność zgłoszeń. Członkowie Stowarzyszenia Kosztorysantów Budowlanych mają pierwszeństwo w kwalifikacji. Osoby zakwalifikowane otrzymają pisemne potwierdzenie udziału i szczegółowy program Konferencji. Komitet organizacyjny zastrzega sobie prawo nieprzyjęcia części zgłoszeń uczestnictwa w Konferencji, jeżeli liczba zgłoszeń przekroczy możliwości organizacyjne.

Zgłoszenia prosimy kierować na adres:

WACETOB Sp. z o.o., Komitet Organizacyjny Konferencji, CZĘSTOCHOWA 2005, 00-682 Warszawa, ul. Hoża 50
Wszelkich informacji udziela kol. Hanna Zabłocka tel./faks 622-01-71, 625-78-07, e-mail: hzablocka@budowlana.pl

**WACETOB – KOMITET ORGANIZACYJNY KONFERENCJI
CZĘSTOCHOWA 2005
00-682 WARSZAWA, ul. Hoża 50**

pieczętka zakładu pracy

miejsowość i data

Nazwa Zakładu Pracy Adres

Kod Pocztowy Miejscowość NIP (faktura / paragon) tel./faks

ZGŁOSZENIE UCZESTNICTWA

Zgłaszam swój udział w konferencji szkoleniowej **CZĘSTOCHOWA 2005** w dniach **3-4 listopada 2005 r. w Częstochowie**.

Lp.	Imię i Nazwisko
1.
2.
3.

Opłata za uczestnictwo wynosi
790 zł od osoby.

Osoba upoważniona do kontaktów roboczych w sprawie Konferencji (nazwisko, telefon, faks)

Należność została przekazana w dniu (załączamy kserokopię dowodu wpłaty) na rachunek:

WACETOB Sp.z o.o., 00-716 Warszawa, ul. Bartycka 26
na konto w PKO BP SA XV O/Warszawa, nr 33 10201156 0000770200069310 z dopiskiem CZĘSTOCHOWA 2005

Proszę o rezerwację hotelu w dniach: 2/3 3/4 **listopada 2005 r.** (prosimy zakreślić właściwe pola)

OŚWIADCZENIE

Zobowiązuję się do niedochodzenia zwrotu kosztów uczestnictwa w razie nieprzybycia na konferencję. Prosimy o wystawienie faktury VAT i upoważniamy do wystawienia faktury bez naszego, jako odbiorcy, pokwitowania.

.....
podpis osoby zgłaszającej

.....
Dyrektor jednostki zgłaszającej

► Przyłącze i zjazd – pechowe regulacje

Kolejne nowelizacje ustaw, kolejne rozporządzenia, uchwały NSA nie mogą właściwie rozwiązać kwestii trybu postępowania przy budowie przyłączy i zjazdów.

Bywają osoby którzy mają wiecznego pecha, jak obywatel Piszczyk z komedii „Zezowate szczęście”. Okazuje się jednak, że pech może też przenieść się na obiekty i urządzenia budowlane. Do takich niewątpliwie należą przyłącza instalacyjne i zjazdy z dróg publicznych na przyлегłe nieruchomości gruntowe. Ilość perturbacji związanych z zapewnieniem sobie możliwości legalnego, zgodnego z wkóło zmieniającymi się przepisami, jakie w tej materii obowiązują, wykonania tych dwóch elementów, występujących przy budowie każdego domku jednorodzinnego, sięgnęła już chyba wyżyn absurdu.

Przyłącze czyli doprowadzenie

Takie np. przyłącza, przy budowie których jeszcze do niedawna (do 23 listopada 1997 r., kiedy to weszła w życie jedna z kolejnych, tym razem z 22 sierpnia 1997 roku, nowelizacji Prawa budowlanego) wymagane było uzyskanie decyzji administracyjnej o pozwoleniu na budowę, poprzedzonej wcześniejszą decyzją o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. A do tego pozwolenia, oczywiście pełnego projektu budowlanego, z aktualną mapą do celów projektowych, w 3 (wtedy) egzemplarzach, wykonanego przez ludzi z odpowiednimi projektowymi uprawnieniami budowlanymi, z uzgodnieniem ZUD-u i całą resztą. A potem już tylko ustanowienia kierownika budowy, pobrania dziennika, złożenia oświadczeń, wywieszenia tablicy informacyjnej, zawiadomienia o terminie rozpoczęcia robót i można już było zaczynać. Aby po dwóch – trzech dniach zakończyć całą budowę przyłącza i rozpocząć kilkutygodniową procedurę administracyjną pozwalającą przekazać je do użytkowania (czytaj: w przypadku przyłącza kanalizacyjnego, legalnie spuścić wodę z sedesu).
Dlatego też z dużą wdzięcznością przyjął naród wprowadzenie generalnej zasady, że dla wykonania przyłączy nie jest potrzebne pozwolenie na budowę (oczywiście wprowadzenie nie wprost, lecz jako konstatacji wynikającej z treści definicji urządzenia budowlanego z art. 3, gdzie jako urządzenie wymieniono przyłącze), oraz treści art. 29, ust. 2, pkt. 9 gdzie instalowanie urządzeń zostało zwolnione z konieczno-

ści uzyskiwania pozwolenia na budowę i art. 30, ust. 1 pkt. 2b, gdzie była mowa o zgłoszeniach budowy urządzeń budowlanych.

Naród przyjął z wdzięcznością, urzędnicy z trudnościami. Dla uzmysłowienia tym ostatnim, że wykonywanie w istniejącym obiekcie budowlanym przyłącza instalacyjnego będącego urządzeniem budowlanym nie jest budowaniem nowego obiektu, konieczna była uchwała Naczelnego Sądu Administracyjnego z 15 maja 2000 roku (sygn. akt. OSP 20/99). Oczywiście opór kasty urzędniczej nie został złamany od razu, potrzebne było jeszcze w tej materii parę wyroków NSA (np. dostępny w Lexie wyrok z 5 kwietnia 2001 r., IV S.A. 1993/99), aby wreszcie prawda ta dotarła pod strzechy „architektury”. A w ilu miejscach nie dotarła i biedni inwestorzy i tak przeszli przez golgotę pozwolenia na budowę?

Dobrze być nie może

Stan powszechnej szczęśliwości nie był długi. Ustawodawca bowiem zapragnął, aby było jeszcze lepiej. Jest pewna dykteryjka na temat takiego chcenia.

Rzecz dzieje się na konferencji prasowej, na sali tłum dziennikarzy, na mównicę wchodzi VIP. Jak zwykle chcieliśmy – zaczyna – dobrze. No i jak wyszło – pyta niepokorny pismak. Wyszło jak zwykle – rzecze VIP. Tzn? – nie daje za wygraną dziennikarz. Tzn. całkiem źle – przyznaje z mównicy ważny decydent i kończy konferencję prasową.

Sprawdziło się to w przypadku przyłączy jak ulał. Nowy tekst nowelizacji z 10 maja 2003 r. w art. 29, ust. 1, pkt. 20 i ust. 2, pkt 3 Prawa budowlanego przyniósł zapis:
Art. 29. 1. Pozwolenia na budowę nie wymaga budowa:
20) przyłączy do budynków: elektroenergetycznych, wodociągowych, kanalizacyjnych, gazowych, ciepłych i telekomunikacyjnych,
2. Pozwolenia na budowę nie wymaga wykonywanie robót budowlanych polegających na: ...
3) przebudowie i remoncie przyłączy do budynku: elektroenergetycznych, wodociągowych, kanalizacyjnych, gazowych, ciepłych i telekomunikacyjnych,....

Budynki i budowle

Miało być już jasne po wsze czasy. Szczegół, że w/w zapisy dotyczyły tylko przyłączy do budynków, czyli, że przyłączy do budowli już nie - zginęły w powszechnym aplauzie. Ale oczywiście nie ma róży bez kolców, zarządzono bowiem, art. 30, ust. 3 tej nowelizacji, że do zgłoszenia budowy przyłącza należy dołączyć projekt zagospodarowania działki lub terenu, sporządzony przez projektanta posiadającego wymagane uprawnienia budowlane do projektowania zagospodarowania (wg powszechnej opinii organów miał to być architekt, a słowo projekt oznaczało m.in. aktualną mapę do celów projektowych, uzgodnienia plus 4 egzemplarze), z opisem technicznym zrobionym przez projektanta – branżystę i uzgodnieniem przez, uwaga, rzeczoznawcę ds. zabezpieczeń przeciwpożarowych. Czyli trzy osoby, a zapłacić trzeba każdej. Największe wątpliwości budził ten rzeczoznawca – strażak. O ile jeszcze przy gazie (wybuch), energii elektrycznej (spięcie i pożar), wodzie (do gaszenia pożaru), telekomunikacji (do zawiadomienia o wybuchu pożaru pod 999), to dla kanalizacji ...? Póki co, ściekami raczej pożaru się nie gasi. Ale co sobie rzeczoznawcy ze Straży Pożarnej zarobili, to już ich, nie bądźmy zawistni. Zresztą czas na to mieli dość krótki, bo już w jednej z kolejnych nowelizacji, obowiązującej od 31 maja 2004 roku z ich usług w art. 30 ust. 3 zrezygnowano całkowicie.

Nielogicznie ale zgodnie z prawem

Co więc zatem wyszło źle? Dwie rzeczy. Pierwsza wygląda na humorystyczną, ale w wielu miejscach absurdałna interpretacja rozmaitych urzędniczych znawców prawa okazała się nie do przeskokoczenia. Na przyłącze musi być zgłoszenie i już. Bo tak mówi ustawa. I tłumaczenie, że przecież intencją ustawodawcy było, aby w przypadku istniejących budynków, wzniesionych w okresie w którym na danym terenie nie było jeszcze danej sieci instalacyjnej, można było obecnie wykonać przyłącze bez uciążliwej procedury pozwolenia na budowę, a na pewno nie to, aby budując cały budynek od nowa trzeba było osobno uzyskać na niego pozwolenie na budowę, a na każde z potrzebnych przyłączy

wystąpić z oddzielnym zgłoszeniem, każdym z pakietem projektowo – uzgodnieniowym, wymienionym już wyżej. Nic z tego, ma być zgłoszenie i nie ma dyskusji.

Sam doświadczyłem tego na sobie, oczywiście mogłem się nie zgodzić i w NSA wygrać sprawę. A jak nie w NSA, to w Strasbourgu. Ale w Strasbourgu byłem już parę razy, okropne miasto, trudno znaleźć hotel poniżej 100 euro, a w dodatku niebezpieczne – tramwaje jeżdżą tak cicho, że ryzyko najechania na przechodnia jest bardzo wysokie, więc odpuściłem.

Najpierw zdefiniować pojęcie

Drugie nieszczęście to początek rozważań co jest, a co nie jest przyłączem. I tu zaczęły się schody. W Prawie budowlanym definicji brak. W rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z 12 kwietnia 2002 roku w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. Nr 75 z 2002 roku, poz. 690 z późn. zm.), były tylko definicje wewnętrznych instalacji wodociągowej (zimnej i ciepłej wody), kanalizacyjnej i gazowej. Być może posiłkując się definicjami tych trzech rodzajów sieci (np. z rozporządzenia Ministra Gospodarki z 30 lipca 2001 roku w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe) dałoby się wyprowadzić definicję przyłącza (na zasadzie, że co nie jest siecią i nie jest instalacją wewnętrzną, musi być, ni chybi, przyłączem) ale czy takie rozumowanie musi ktoś w architekturze honorować?. A co z przyłączem cieplnym, energetycznym, telekomunikacyjnym, ponadto od maja 2004 wyrzucono z warunków technicznych definicję instalacji wodociągowej.

Na placu boju pozostały rozporządzenia wydane przez Ministra Gospodarki i Pracy do ustawy Prawo energetyczne, a dotyczące sprawy szczegółowych warunków przyłączenia podmiotów do: - sieci gazowych, ruchu i eksploatacji tych sieci (rozporządzenie z 6 kwietnia 2004 roku) - sieci ciepłowniczych oraz eksploatacji tych sieci (rozporządzenie z 30 czerwca 2004 roku) sieci elektroenergetycznych, ruchu i eksploatacji tych sieci (rozporządzenie z 20 grudnia 2004 roku).

Stoi w nich wyraźnie:

- przyłącze – należy przez to rozumieć odcinek sieci gazowej od gazociągu zasilającego do kureka głównego wraz z zabezpieczeniem włącznic, służący do przyłączania instalacji gazowej znajdującej się na terenie i w obiekcie odbiorcy,
- przyłącze – odcinek sieci ciepłowniczej doprowadzający ciepło wyłącznie do jednego węzła cieplnego albo odcinek zewnętrznych instalacji

odbiorczych za grupowym węzłem cieplnym ...

- przyłącze – odcinek lub element sieci służący do połączenia urządzeń, instalacji lub sieci odbiorcy o wymaganej przez niego mocy przyłączeniowej z siecią przedsiębiorstwa energetycznego ...

A więc przyłącze jest ... odcinkiem sieci.

A sieć, jako budowla wymieniona w definicji w art. 3 Prawa budowlanego, wymaga pozwolenia na budowę. Kółeczko się zamknęło, przyłącza tych trzech rodzajów w zasadzie nie istnieją.

Nieco lepsze są definicje przyłączy kanalizacyjnego i wodociągowego podane w ustawie o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków z 7 czerwca 2001 roku, tu nie powinno być już trudności interpretacyjnych, choć w praktyce też zdarzają się kontrowersje. Np. do czego należy zaliczyć tę pierwszą studzienkę kanalizacyjną od strony budynku, o której jest mowa przy przyłączy kanalizacyjnym i wodomierz główny przy przyłączy wodociągowym?

Kolejne wątpliwości

Trzeba było więc po raz kolejny coś poprawić. No i od 25 września (nowelizacja ustawy Prawo budowlane z 28 lipca 2005 roku) poprawiono. Jak mówi ludowa mądrość, „aż w pięty poszło”. Nowy zapis stanowi:

Art. 29a. 1. Budowa przyłączy, o których mowa w art. 29 ust. 1 pkt 20, wymaga sporządzenia planu sytuacyjnego na kopii aktualnej mapy zasadniczej lub mapy jednostkowej przyjętej do państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego.

2. Do budowy, o której mowa w ust. 1, stosuje się przepisy prawa energetycznego albo o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków.

3. Przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się, jeżeli inwestor dokonał zgłoszenia, o którym mowa w art. 30.

Nie do końca Państwo rozumiecie? Nic dziwnego, bo pojąć nie jest łatwo. To, że nie mapa do celów projektowych a kopia mapy zasadniczej lub jednostkowej, to dobrze. Ale co to jest plan sytuacyjny? Dalibóg nie wiem i podejrzewam, że urzędnik w „architekturze” też nie wie. Jeśli mówimy, w ust. 2, o przepisach Prawa energetycznego, to wprost odwołujemy się do definicji z których wynika, że przyłącze jest „kawałkiem” sieci. Która, jako całość, wymaga pozwolenia na budowę. Gratulacje.

A ustęp 3? Można go pewnie rozumieć dwojako. Nie stosuje się jeśli inwestor już dokonał tego

zgłoszenia, o którym mowa w art. 30 (ale wtedy miejsce takiego zapisu byłoby raczej w przepisach przejściowych i końcowych nowelizacji) albo jest to danie możliwości wyboru; albo jak do tej pory tj. wg Prawa budowlanego i jego przepisów z art. 30, albo wg ścieżek przepisów przywołanych w art. 29a, ust. 2.

Skoro jednak w projekcie budowlanym (którego projekt zagospodarowania działki lub terenu jest częścią składową) ma być zawarte, wg nowej treści art. 34, ust. 3, pkt 3 - oświadczenie właściwych jednostek organizacyjnych o zapewnieniu dostaw energii, wody, ciepła i gazu, odbioru ścieków oraz o warunkach przyłączenia obiektu do sieci wodociągowych, kanalizacyjnych, cieplnych, gazowych, elektroenergetycznych, telekomunikacyjnych oraz dróg lądowych, a do końcowego etapu budowy (zawiadomienie lub wniosek o pozwolenie na użytkowanie) tak potrzebne będzie, wg nowej treści art. 57, ust. 1, pkt. 6. - potwierdzenie, zgodnie z odrębnymi przepisami, odbioru wykonanych przyłączy - obie ścieżki wydają się być w dużej mierze tożsame.

Może coś wyjaśni się w zapowiadanych nowym rozporządzeniu Ministra Infrastruktury do Prawa geodezyjnego i kartograficznego a dotyczącego trybu zakładania oraz trybu i warunków prowadzenia geodezyjnej sieci uzbrojenia terenu. Ale ile nowego fermentu powstanie w tej materii do czasu jego wydania, ile szkoleń będzie można zorganizować na ten temat. Już zacieram ręce.

Zjazd mało ideowy

Bardzo szczególna sytuacja ma miejsce w przypadku zapisów prawnych regulujących kwestie zjazdu. Otóż zjazd (nie partyjny) jest obiektem budowlanym. Dogmat ten prezentują interpretacje GUNB-u. Bywa też częścią obiektu budowlanego, jakim jest sama droga i to stwierdził Wojewódzki Sąd Administracyjny w wyroku z 13 maja 2004 roku (dla dociekliwych – sygn. IV S.A. 4702/02). Czyżby jednak nie był, oba w/w źródła stwierdzają jednoznacznie – jego budowa wymaga pozwolenia na budowę. A jako ewentualna samowola (jeśli wybudujemy go bez pozwolenia) podlega obligatoryjnej rozbiórce. I słusznie, jest to bowiem często obiekt potężny. Ma np. ze 6 m² i prowadzi przez rów przydrożny. Ten rów może być w praktyce widoczny tylko na planie, bo w rzeczywistości już zarósł, ziemią, chwastami i śmieciami, ale przecież liczy się dokument a nie stan faktyczny. Zdobycie pozwolenia w przypadku budowy zjazdu nie jest jednak specjalnie uciążliwe, wystarczy jedynie uzyskać uprzednią decyzję

(zezwolenie, ważne 3 lata) zarządcy drogi, określającą lokalizację zjazdu i jego parametry techniczne. Oczywiście niezbędna jest przy tym orientacja co do osoby takiego zarządcy, co zależy od statusu drogi. W w/w zezwoleniu zarządca drogi (np. gminnej) pouczy nas o tym, że przed rozpoczęciem robót konieczne jest uzyskanie decyzji o pozwoleniu na budowę, od właściwego organu administracji architektoniczno – budowlanej, uzgodnienia z nim (zarządcą drogi) projektu budowlanego zjazdu aż wreszcie uzyskania jego zgody na prowadzenie robót w pasie drogowym.

Uzyskanie tej ostatniej zgody to już „pestka”. Wystarczy zajrzeć do rozporządzenia Rady Ministrów z 1 czerwca 2004 roku „w sprawie określenia warunków udzielania zezwolenia na zajęcie pasa drogowego”. Wystarczy przynieść do zarządcy drogi ogólny plan orientacyjny w skali 1:10000 lub 1:25000 z zaznaczeniem zajmowanego odcinka pasa drogowego, szczegółowy plan sytuacyjny w skali 1:1000, lub 1: 500, z zaznaczeniem granic i podaniem wymiarów planowanej powierzchni zajęcia pasa drogowego, oraz zatwierdzony projekt czasowej organizacji ruchu wraz z opisem sposobu zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego na czas prowadzenia robót. I to wszystko, o ile zarządca drogi nie zażąda harmonogramu robót prowadzonych w pasie drogowym. No i oczywiście trzeba uiścić należność, wyznaczoną przez zarządcę drogi, jako opłatę za zajęcie tego pasa.

Jeden a nawet dwa

Jeśli mamy te uzgodnienie i zezwolenie za sobą oraz równoległe załatwione pozwolenie na budowę, można już ze spokojem oczekiwać na uprawomocnienie się pozwolenia. Napisałem pozwolenie, ale może okazać się, że jest to skrót myślowy. Przecież często okazuje się, że potrzebne są DWA POZWOLENIA. Jeśli nasz zjazd jest zjazdem np. z drogi krajowej i jego część leży w pasie drogi wojewódzkiej, na tę część pozwolenie na budowę wyda nam wojewoda. Na drugą część zjazdu, leżącą już na naszym terenie własnym, po pozwolenie na budowę pomkniemy do starosty. Oczywiście do każdego z tych organów trzeba zanieść kompletny wniosek o pozwolenie na budowę z wszystkimi załącznikami, w tym po 4 egzemplarze projektu budowlanego.

U wojewody uzyskanie pozwolenia i doprowadzenie do jego uprawomocnienia się nie powinno nastęrczać kłopotów, ponieważ oprócz nas, stroną postępowania administracyjnego w tej sprawie będzie zapewne tylko zarządca drogi. A tam, o ile nie byliśmy konfliktowi, wszystko

uzgodniliśmy, opłaciliśmy i nie zadawaliśmy pytań typu „kto to wszystko wymyślił?” – została po nas dobra pamięć i prawdopodobnie odwołania od naszej decyzji o pozwoleniu na budowę nie będzie. Gdy taka decyzja się uprawomocni (lub takie dwie decyzje uprawomocnią), to już tylko pobranie dziennika budowy (lub dwóch dzienników, każdego w innym organie do osobnego pozwolenia na budowę), nasze zawiadomienie i deklaracja wynajętego kierownika budowy do PINB-u, (lub dwa zawiadomienia i dwie deklaracje, osobno do PINB-u i WINB-u) wywieszenie tablicy informacyjnej budowy (lub dwóch tablic?), i za siedem dni od zawiadomienia organów nadzoru budowlanego można zacząć. Tj. kupić furmankę piachu, z pół metra sześciennego kostki Bauma, parę krąweżników i w dwa dni zakończyć budowę.

A po zakończeniu zawiadomić PINB (lub PINB i WINB osobno) o zamiarze rozpoczęcia użytkowania zjazdu i odczekać 21 dni na jego ewentualną reakcję (np. sprzeciw). Jeśli sprzeciwu nie będzie, zacząć korzystać ze zjazdu (przecięcie wstęgi, szampan, kwiaty, pierwszy wjazd samochodem). Czemu aż taka pompa – bo jest to dla inwestora zjazdu chwila szczególna. Przecież przez ostatnie 21 dni nie mógł ze zjazdu korzystać, byłoby to bowiem samowolne rozpoczęcie użytkowania, zagrożone sporą karną opłatą. (patrz art. 57, ust. 7 Prawa budowlanego – prawdopodobnie 25.000 zł). Czyż po 3 tygodniach trzymania samochodu w lesie i wchodzenia samemu przez płot nie chce się jakoś odreagować?

Jak widać, w kwestii budowy zjazdu wszystko jest logiczne, spójne i jednoznaczne. Może dlatego, że świadomie pominąłem procedurę uzyskania uprzedniej decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. Również specjalnie nic już nie pisałem np. o planie BIOZ. Tylko jak tu czasem wytłumaczyć drogowcowi, który na szkoleniu z Prawa budowlanego pyta - dlaczego przebudowa 20 kilometrów drogi powiatowej, wiążąca się nawet ze zmianą jej szerokości i nawierzchni (byle nie wyjść poza granice pasa drogowego) wymaga jedynie zgłoszenia, a budowa zjazdu o powierzchni kilku metrów kwadratowych wymaga pozwolenia? Ale nadzieję, wyrażoną w tytule artykułu, trzeba mieć do końca.

► DR INŻ. JERZY DYLEWSKI

Specjalista w zakresie prawa budowlanego

► Polska Izba Przemysłowo-Handlowa Budownictwa i Polskie Stowarzyszenie Budowniczych Domów zapowiadają, że wystąpią do nowego rządu z propozycją opracowania zasad zatrudniania ukraińskich i białoruskich firm budowlanych w Polsce. Polscy fachowcy masowo wyjeżdżają na Zachód, obowiązujące u nas zarobki ich nie satysfakcjonują, natomiast pracownicy ze Wschodu tylko czekają na zaproszenie – tłumaczą przedstawiciele obu organizacji.

► W Rzymie powstaje europejskie Miasto Młodych. Projekt zrealizowany zostanie w ciągu najbliższych 3 lat, na 85 tys. m kw., z czego 40 proc. przeznaczony zostanie na cele kulturalne. Będzie tu największa na świecie księgarnia, gigantyczna wieża kinowa, kluby jazzowe; w centrach widowiskowych organizowane będą wystawy sztuki, warsztaty artystyczne, filmowe i teatralne. Obiekt powstaje w dzielnicy Ostiense, w byłych halach targowych, ostatnio wykorzystywanych jako plany filmowe. Autorem projektu jest Rem Koolhaas – profesor na Uniwersytecie Harvarda, słynny architekt, laureat prestiżowej Nagrody Pritzкера.

► Polska po kilku latach odzyskuje pozycję najbardziej atrakcyjnego miejsca w Europie Środkowej dla inwestorów zagranicznych - ocenia „Financial Times”. Jak pisze brytyjski dziennik gospodarczy, w zeszłym miesiącu Polska pokonała Czechy w walce o wartość 430 milionów euro inwestycję koreańsko-holenderskiej firmy LG Philips LCD; w Koberzycach pod Wrocławiem. Także w ubiegłym miesiącu - według „FT” - niemiecki producent ciężarówek MAN ogłosił, że zainwestuje 100 milionów euro w budowę fabryk w pobliżu Krakowa. Tymczasem w corocznym raporcie Banku Światowego „Doing Business” poświęconego warunkom prowadzenia biznesu w 155 krajach świata, pod względem łatwości prowadzenia działalności gospodarczej Polska znalazła się na 54 miejscu. Jest to spadek o 9 miejsc w porównaniu z poprzednim rokiem. Wypadliśmy też z pierwszej dwunastki krajów najszybciej reformujących gospodarkę.

► Deweloper inwestycji zlokalizowanej w Warszawie - Wiślane Ogrody,, postanowił promować swoje mieszkania na sportowo. Klientom kupującym lokale powyżej 100 mkw. oferuje roczne członkostwo w First Warsaw Golf & Country Club w Rajszewie. Dla początkujących oraz osób, które chcą poprawić technikę gry, przewidziano 10 darmowych lekcji w klubowej Akademii Golfa. Wiślane Ogrody to kompleks dwóch budynków, w których w sumie znajdują się 293 mieszkania o powierzchni od 42 do 245 mkw. Na najniższych kondygnacjach jednego z budynków zaplanowano klub sportowy, w którego skład wejdą squash, siłownia oraz jacuzzi. W sąsiedztwie inwestycji znajduje się klub sportowy z nowoczesnym basenem, a także tereny zielone: Kępa Potocka, Rezerwat Przyrody Las Bielański i Mierzeja Wiślana, które są świetnym miejscem do przejażdżek rowerowych, spacerów i joggingu.

► Wznowiono budowę bloku energetycznego Pątnów II w Zespole Elektrowni Pątnów - Adamów - Konin. Planowany termin zakończenia inwestycji - grudzień 2007 roku. Budowę bloku energetycznego o mocy 464 MW rozpoczęto jeszcze w 2003 roku. Niedługo potem musiano ją wstrzymać z powodu kłopotów finansowych Elektrimu, inwestora strategicznego ZE PAK.

► Dzieło Mostowe Roku 2004

Przy budowie wrocławskiego Mostu Milenijnego wykorzystano po raz pierwszy nowatorską technologię betonowania nawisowego. Do tej pory w Polsce mosty podwieszane były realizowane jako mosty stalowe zespolone ze współpracującą płytą żelbetową. Wykonawcą realizowanej przez 2,5 roku inwestycji była Skanska SA.

Most jest częścią Obwodnicy Śródmiejskiej Wrocławia. Przeprawa o długości 973 m zaczyna się na wysokości Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji, przechodzi nad: ulicą Wejherowską, korytem Odry, zimowiskiem barek i ulicą Osobowicką. Przeprawa składa się z trzech niezależnych konstrukcji mostowych, oddzielonych dwoma poprzecznymi urządzeniami dylatacyjnymi: estakady lewobrzeżnej o przekroju skrzynkowym, mostu podwieszanego wantowego z dwoma symetrycznie rozstawionymi pylonami oraz mostu belkowego o przekroju skrzynkowym, wykonanego w technologii nawisowej z przylegającą monolitycznie estakadą prawobrzeżną o przekroju skrzynkowym.

Biorąc pod uwagę koszty budowy i wydatki związane z późniejszym utrzymaniem obiektu, projektanci i wykonawca Mostu Milenijnego zdecydowali się na konstrukcję kablobetonową. Do budowy mostu zużyto ok. 40 tys. m³ betonu, 5 tys. ton stali zbrojeniowej i ok. 870 ton stali sprężającej. Zaprojektowano i wykonano dwie jezdnie o dwóch pasach ruchu, dwie ścieżki rowerowe i dwa chodniki dla pieszych. Całkowita długość mostu wynosi 973 m, a szerokość jest zmienna i wynosi od 25,12 do 32,12 m. Most ma 15-przęsłowy ustrój nośny, wsparty na masywnych podporach. Największą rozpiętość mają: przęsło nurtowe mostu wantowego – 153 m oraz przęsło główne mostu nawisowego – 126 m.

Do sprężenia konstrukcji zastosowano kable wewnętrzne z przyczepnością systemu splotowego BBR CONA Compact. Konstrukcja całego mostu oparta jest na 64 łożyskach garnkowych o nośności od 2000 kN do 33600 kN. Konstrukcję mostu wantowego podwieszono do dwóch pylonów, wznoszących się na wysokość 33 m ponad poziom pomostu.

Estakada lewobrzeżna

Jest belką ciągłą o całkowitej długości 325 m podzieloną na siedem przęseł. Skrajne przęsło ma rozpiętość 40 m, a sześć pozostałych po 47,5 m. W przekroju poprzecznym składa się z dwóch skrzynek połączonych płytą pomostową. Wysokość przekroju estakady jest stała i wynosi 2,7 m. Szerokość estakady – 25,12 m, a przy przystankach autobusowych zwiększa się do 32,12 m. Dla wzmocnienia nośności przekroju pod zatokami autobusowymi zastosowano dodatkowe środniki i dodatkowe sprężenie poprzeczne. Skanska wykonała estakadę w technologii betonowania na mokro. Do tego celu wykorzystano rusztowania składające się z wież ST 100 oraz systemu

deskowań inwentaryzowanych. Za przyjęciem takiej technologii wykonania estakady przemawiały warunki terenowe, geometria i ukształtowanie estakady. Znacznym utrudnieniem wykonawczym przy realizacji był zaprojektowany łuk poziomy i pionowy. Złożoność geometrii estakady wymagała również szczególnej precyzji w procesie ułożenia kabli sprężających oraz podczas samego procesu sprężania.

Most podwieszony – wantowy

Most wantowy, który ma długość 290 m, został podwieszony na dwóch identycznych pylonach o wysokości 50 m. Przekracza on środkowym, 153-metrowym przęsłem główne koryto rzeki Odry. Wielkość przęsła nie jest zbyt duża ze względu na charakter i rozmiar przeszkody. O wyborze konstrukcji wantowej zdecydowały warunki kontraktu.

Ława fundamentowa jest posadowiona na palach wielkośrednicowych wierconych o średnicy 1200 mm z podstawą poszerzoną do średnicy 2400 mm. Długość pali zależała od lokalnych warunków gruntowych i wynosiła od 22 do 27 metrów. Dla podniesienia nośności pali pod ich stopami wykonano iniekcję ciśnieniową. Podstawy pali zostały wprowadzone w warstwę ilów twardoplastycznych. Teoretyczna nośność pionowa pali dla pylonów wynosiła ok. 9,5 MN. Nośność faktyczna stwierdzona drogą próbnego obciążenia była podstawą do przyjęcia ostatecznej liczby pali, która wyniosła dla pylonu lewobrzeżnego 24 pale, a dla pylonu prawobrzeżnego 32 pale.

Pylony zostały wykonane z betonu klasy B50. Prace fundamentowe były prowadzone w osłonie rozpartej ścianki szczelnej. Trzony pylonów o wysokości 50 m są wyniesione na około 33 m ponad ustrój nośny. Realizowane były z użyciem deskowania przestawnego kotwionego do wcześniej wykonanych segmentów o wysokości 3 m.

Metoda wspornikowa budowy mostów betonowych

Metoda nawisowa stosowana jest do realizacji mostów o dużych rozpiętościach i schemacie statycznym belki ciągłej oraz mostów wantowych. Metoda betonowania nawisowego polega na kolejnym dodawaniu wspornikowych segmentów z obu stron segmentu głowicowego usytuowanego nad filarem. Optymalny zakres rozpiętości przęsła dla tej technologii wynosi 100 m i więcej. Długość odcinków betonowania wynosi zazwyczaj 3 do 5 m i jest uzależniona od kształtu i wymiarów przekroju poprzecznego oraz

od liczby i sposobu rozmieszczenia kabli sprężających. Dla zapewnienia stateczności konieczne jest zamocowanie wspornika w filarze lub zastosowanie dodatkowych podparć. Zasadniczym elementem w metodzie nawisowej jest wózek rusztowaniowy, który spełnia rolę rusztowania podtrzymującego deskowanie oraz służy jako platforma robocza. Wózek musi mieć odpowiednią sztywność oraz dawać się łatwo przesuwać, montować i demontować. Ponieważ w fazie montażu dominującym schematem statycznym jest obustronny wspornik, zachodzi konieczność przeniesienia dużych momentów podporowych. W przypadku realizacji obiektu wantowego przekłada się to na siły w wantach dodawanych każdorazowo do nowego segmentu, natomiast w konstrukcji skrzynkowej konieczne jest zastosowanie odpowiedniego układu kabli sprężających. W konstrukcji skrzynkowej realizowanej metodą nawisową rozróżnia się trzy typy kabli: wspornikowe, przęsłowe i uciążlające. Przeniesienie momentów zginających z fazy montażu jest zadaniem kabli wspornikowych. Kable te są umieszczone w płycie górnej i są dodawane i sprężane sukcesywnie po wykonaniu każdego segmentu tak, że sumaryczny przekrój tych kabli w konstrukcji jest największy nad podporą i najmniejszy w środku przęsła. Przy budowie Mostu Milenijnego po raz pierwszy w Polsce do wykonania kablobetonowego mostu wantowego posłużono się metodą nawisową (zwaną również wspornikową) z wykorzystaniem sukcesywnie podwieszanych want. Technologia ta jest w pełni niezależna od charakteru pokonywanej przeszkody. Zastosowana metoda jest modyfikacją klasycznej metody wspornikowej i wantowej. Dzięki temu zaoszczędzono wiele sił i środków podczas realizacji robót.

Metoda nawisowa polega na realizacji od podpory kolejnych segmentów bez konieczności wcześniejszego wykonania pośrednich podpór montażowych czy też rusztowań pod konstrukcję nośną. Tym sposobem powstaje charakterystyczny wspornik (stąd nazwa tej metody) symetryczny względem podpory lub jednostronny w zależności od potrzeb. Istnieje wiele modyfikacji metod nawisowych. Jedną z nich jest metoda nawisowa z wykorzystaniem podwieszania want, dzięki czemu zmniejsza się liczba kabli montażowych sprężających konstrukcję kablobetonu. Ich rolę przejmują docelowe wanty, które na etapie montażu są wykorzystywane do przeniesienia obciążeń montażowych, a później docelowych.

Cykl wytworzenia typowego segmentu trwa trzy tygodnie. Każdorazowo wykonywane są dwa, położone symetrycznie względem pylonu segmenty. Każdy segment ma długość 10,55 m i szerokość około 25 m, zatem przyrost powierzchni ustroju nośnego można ocenić na 176 m² na tydzień. Ze względów statyczno-wytrzymałościowych zastosowanie techniki nawisowej do wykonania mostu wantowego jest możliwe przy sukcesywnym podwieszaniu i regulacji siły w wantach. Zaletą tego systemu jest duże tempo przyrostu konstrukcji.

Wanty

Przy budowie mostu zastosowano wanty typu splotowego. Elementem nośnym są sploty podobne do używanych w sprężaniu kablobetonu. Podobny jest też system kotwienia przy użyciu klinów, tzw. „szczęk”. Długość want wynosi od 26,6 m do 80,9 m, a liczba splotów w wantach zmienia się od 27 do 61 sztuk. Maksymalna siła wyliczona teoretycznie dla wanty wynosi 9,44 MN.

Prace związane z montażem oraz naciąganiem lin podzielić można na kilka etapów: prefabrykację elementów, montaż i naciąg want. Wanty zostały zabezpieczone kilkustopniowym systemem ochrony antykorozyjnej.

Most nawisowy i estakada prawobrzeżna

Most ma dźwigary z betonu sprężonego. Do sprężenia zastosowano

wewnętrzne kable z przyczepnością, wykonane ze splotów stalowych i zainiektowane zaczynem cementowym. Układ kabli w ustroju nośnym mostu wynika z przyjętej technologii wykonania (betonowanie nawisowe). Dźwigary mostu nawisowego w przekroju poprzecznym składają się z jednokomorowych skrzynek.

Technologia betonowania nawisowego wykorzystana do wykonania prawobrzeżnej części przeprawy pozwoliła na przekroczenie Odry, o szerokości ok. 200 m, bez konieczności użycia tradycyjnych podpór montażowych i wykonywania pracochłonnych rusztowań. Do pokonania przeszkody zastosowano klasyczną metodę betonowania nawisowego z głównym przęsłem o rozpiętości 126 m.

Most nawisowy wraz z estakadą prawobrzeżną pod względem statycznym jest pięcioprzęsłową belką ciągłą o rozpiętości przęsła 67 + 126 + 67 + 47 + 50 m. Jego całkowita długość wynosi 357 m.

Budowa mostów metodą nawisową polega na wykonywaniu konstrukcji nośnej wspornikowo od określonej podpory na zewnątrz, bez użycia jakichkolwiek rusztowań opartych na stałym terenie. Zasadnicze etapy tej metody są następujące:

- wykonanie konstrukcji segmentu startowego,
- montaż urządzenia formującego,
- wykonanie serii typowych segmentów,
- demontaż urządzeń formujących,
- wykonanie analogicznych operacji na przeciwległej podporze,
- wykonanie segmentu łączącego.

Wykonawca zadbał również o efektowny wygląd mostu – konstrukcja ma ciekawą kolorystykę, utrzymaną w żółto-beżowej tonacji uzupełnionej czernią want. Kształt konstrukcji i jej kolorystyka jest po zmierzchu harmonijnie wyeksponowana specjalnie zaprojektowaną iluminacją, w której dominuje oświetlenie pylonów, linii płyty pomostowej, want i ich zakotwienia. (red.)

Zdjęcia: Przemysław Kułaga
arch.: Skanska

► System Optiroc Blok – domy z keramzytu

System Optiroc Blok to nowoczesne, kompleksowe rozwiązanie konstrukcyjno-technologiczne. Składa się z: pustaków ściennych, bloczków fundamentowych, pustaków stropowych, kształtek nadprożowych i pustaków wentylacyjnych, a także specjalnych, uzupełniających bloczków i pustaków ściennych oraz pustaków szalunkowych. Podstawową zaletą systemu jest materiał z którego wykonane są wszystkie wyroby, czyli Keramzyt Optiroc. To lekkie kruszywo produkowane w Gniewie (woj. pomorskie) posiada bardzo dobre właściwości izolacyjne. Keramzyt, wytwarzany ze specjalnego rodzaju glin pęczniących, jako materiał budowlany znany jest od ponad stu lat. Zalety tego kruszywa doceniane są zarówno w zimnej Skandynawii, jak i ciepłej Hiszpanii. Polski keramzyt produkowany był od początku lat siedemdziesiątych, jednakże dopiero w drugiej połowie lat dziewięćdziesiątych, po gruntownej modernizacji Zakładu w Gniewie, keramzyt z tej fabryki dorównuje parametrami innym kruszywom tego typu produkowanym w Europie. Od 2004 roku Keramzyt Optiroc posiada znak CE.

W elementach składowych systemu **Optiroc Blok** – zaliczanych do grupy wyrobów z betonów lekkich – keramzyt stanowi 70-90% surowca. Pozostałe składniki to: cement, pigment i sporadycznie piasek. Keramzytobeton jest jednym z najlżejszych materiałów konstrukcyjnych. W zależności od wyrobu, jego gęstość wynosi 600-1100 kg/m³. Mury z takich elementów są dwukrotnie lżejsze od murów z ceramiką czy betonem. Są lżejsze, czyli lepiej izolują cieplnie i akustycznie. Wyroby z keramzytu mają wiele innych zalet:

- charakteryzują się dużą termokumulacją, czyli zdolnością do szybkiego gromadzenia i powolnego oddawania ciepła
- są wysoce paroprzepuszczalne
- mają wysoką odporność na czynniki atmosferyczne i chemiczne
- są odporne na działanie gryzoni, owadów, grzybów i pleśni
- są ognio- i mrozo odporne

Ponadto nie wykazują promieniotwórczości szkodliwej dla człowieka, są bez zapachu i nie zmieniają swoich właściwości z upływem czasu.

W skład **Systemu Optiroc Blok** wchodzi:

- bloczki fundamentowe do budowy ścian piwnicznych i fundamentowych
- pustaki do ścian konstrukcyjnych, wypełniających i działowych
- elementy kształtujące nadproża
- pustaki stropowe do stropów gęstożebrowych
- pustaki wentylacyjne
- bloczki ścienne
- pustaki szalunkowe
- keramzyt do zaprawy ciepłochronnej
- keramzyt do izolacji

Keramzytowe domy budowane w systemie **Optiroc Blok** można łatwo rozpoznać na placach budów – wszystkie elementy ścienne mają zabarwienie wrzosowo-czerwone. Kolor ten ma je wyróżnić i zmienić dotychczasową, nietrafną opinię, iż wyroby z betonów lekkich to kontynuacja ciężkiego, zimnego budownictwa z epoki wielkiej płyty i żuźla.

W systemie **Optiroc Blok** w naturalnym kolorze cementu produkowane są jedynie bloczki fundamentowe, pustaki szalunkowe, pustaki do stropów Teriva i przewody wentylacyjne.

Wysoka paroprzepuszczalność wyrobów keramzytowych to gwarancja suchej ściany, zaś szybko wysychająca ściana to, w naszych warunkach, najlepszy izolator termiczny. Setki rodzin, które już zamieszkały w keramzytowych domach z jednowarstwową ścianą o szerokości 36,5 cm mogą zaświadczyć o niskich kosztach samej budowy - bez konieczności stosowania dodatkowych ociepleń murów - i niskich kosztach ogrzewania zasiedlonych domów. Przykładowe koszty ogrzewania domu wolnostojącego, o powierzchni użytkowej 140 m², z zewnętrzną ścianą jednowarstwową o szer. 36,5 cm, wyposażonego jedynie w kominiek i przewody rozpraszające ciepłe powietrze, w jednym sezonie grzewczym, sprowadzają się do zakupu ok. 20 m przestrzennych brzozy. Ściany jednowarstwowe należy murować jedynie ze spoiną poziomą stosując najtańszą na rynku polskim zaprawę ciepłochronną na bazie drobnego keramzytu.

Zaprawa ciepłochronna

Receptura na zaprawę murarską KZ/M4 (na 100 dm³ zaprawy)

	Wagowo	Objęściowo (1 : 2 : 6)
Cement 32,5	17 kg	1
Wapno hydratyzowane	13 kg	2
Keramzyt frakcji 0-2 mm	61 kg	6 (trzy worki 33 dm ³)
Woda	ok. 26 dm ³	
Betostat *	0,12 dm ³	

* Betostat – dodatek napowietrzający

Zaprawa ciepłochronna (4 MPa) o gęstości 910 kg/m³ i współczynnika $\lambda = 0,23$ W/mK

Opis systemu, wykaz producentów i narzędzia pomocne w projektowaniu systemu dostępne na www.optirocblok.pl.

► MGR INŻ. ANDRZEJ DOBROWOLSKI

Kierownik Produktu – Keramzyt

maxit sp. z o.o.

Zakład Produkcji Keramzytu
83-140 Gniew ul. Krasickiego 9
tel. (58) 535 25 95

NOWOCZESNA PREFABRYKACJA BETONOWA

Consolis Polska to firma z dużym doświadczeniem zajmująca się produkcją szerokiej gamy betonowych elementów prefabrykowanych, wchodząca w skład międzynarodowej Grupy Consolis – największego w Europie producenta prefabrykatów betonowych.

Consolis Polska zapewnia kompleksową obsługę w zakresie projektowania, prefabrykacji, transportu oraz montażu. Firma gwarantuje szybki montaż elementów i realizację budowy niezależnie od warunków atmosferycznych, również przez cały okres zimowy.

Prefabrykacja w systemie CONSOLIS to gwarancja swobody projektowania i sprostania oczekiwaniom najbardziej wymagających klientów. System ten doskonale sprawdza się przy wznoszeniu zarówno budynków biurowych, przemysłowych, jak i garaży wielopoziomowych, centrów handlowych, wielorodzinnych budynków mieszkaniowych, budowli inżynierskich oraz obiektów sportowych.

OFERTA CONSOLIS OBEJMUJE:

- Stropowe sprężone płyty kanałowe HC
- Stropowe sprężone płyty TT
- Elementy szkieletu budynku (belki, dźwigary, słupy, ściany i podwaliny)
- Belki mostowe, ekrany akustyczne i elementy infrastruktury drogowej

CONSOLIS
SWOBODA KONSTRUKCJI

**BUDOWLANA
FIRMA
ROKU 2004**

Consolis Polska Sp. z o.o.

Siedziba Firmy:
ul. Przemysłowa 40,
97-350 Gorzkowice
tel.: (+48 44) 732 73 00
fax: (+48 44) 732 73 01

Biuro Handlowe:
ul. Wejnera 26/2
02-619 Warszawa
tel.: (+48 22) 844 18 38
fax: (+48 22) 844 95 35

www.consolis.pl

info@consolis.pl

► Obciążenie hałasem obiektów budowlanych (1)

Zapewnienie odpowiedniego komfortu akustycznego w budownictwie wymaga świadomego postępowania podczas realizacji obiektu od koncepcji do rozpoczęcia użytkowania.

W eliminowaniu negatywnego wpływu hałasu na użytkowników obiektu bardzo ważne jest określenie, gdzie i dlaczego tworzy się hałas obciążający obiekt, obniżający komfort użytkowników. Tak jak w obliczeniach konstrukcyjnych liczymy obciążenie w kiloniutonach, tak samo w ocenie komfortu akustycznego określamy obciążenie budynku dźwiękiem o energii określonej w decybelach. Obciążenie hałasem jednak najlepiej przyrównać do obciążenia, jakie określane jest w ochronie przeciwpożarowej. Na etapie projektowania obiektu obciążenie ogniem określa się ilościowo i jakościowo, nie ma wartości stałej i jest liczone przez projektanta dla każdego obiektu indywidualnie. Podobnie jest z obciążeniem hałasem, które jest liczone w decybelach, a jego jakość zależy od częstotliwości i położenia źródła w obiekcie lub jego otoczeniu. Oba rodzaje obciążeń, obciążenie ogniem i obciążenie hałasem są uzależnione od funkcji i sposobu użytkowania obiektu, wyposażenia w urządzenia, prowadzonej działalności. Wiedza o przyczynach i miejscach powstania hałasu w budynku ma fundamentalne znaczenie dla tworzenia skutecznych sposobów przeciwdziałania temu szkodliwemu zjawisku. Dla zapewnienia komfortu akustycznego w budynkach – rodzaje hałasów należy określać w sposób zrozumiały dla inwestora, projektanta i wykonawcy. Jednym z dokumentów, który w prosty i skondensowany sposób przedstawia zagadnienia związane z hałasem jest **Dyrektywa Unijna 89/106/EEC**, dotycząca wyrobów budowlanych wraz z dokumentami interpretacyjnymi. Ten dokument nie jest prawem w Polsce, ale jego wskazania są podstawą do dokonania zmian w przepisach prawa budowlanego. Dyrektywa wraz z dokumentami interpretacyjnymi jest wyczerpującym i prostym przewodnikiem po zagadnieniach związanych z hałasem i stanowi podstawowe wytyczne dla budowniczych. Dokumentacja zawiera, oprócz wielu informacji technicznych, określenie typów hałasów, jakie obciążają budynek. Typizacja jest przeprowadzona według źródeł dźwięku i przedstawia pełen przekrój kierunków, z jakich niepożądany dźwięk dociera do człowieka w budynku. Hałasy zostały sklasyfikowane według rodzaju ochrony przed emisją szkodliwą dla użytkownika obiektu. Znajomość i świadomość rodzajów hałasu w budownictwie pozwala na zaprojektowanie i wykonanie obiektu o wysokim poziomie komfortu akustycznym.

Ochrona przed hałasem powietrznym zewnętrznym

Dotyczy eliminacji hałasu docierającego z otoczenia budynku. Główny hałas zewnętrzny, jaki działa na budynek, to hałas komunikacyjny. Wywołany przez samochody hałas jest postrzegany jako najsilniej wpływający na komfort akustyczny w obszarach zurbanizowanych. Nasilenie hałasu komunikacyjnego zależy od poziomu zurbanizowania terenu i gęstości zaludnienia. Proste szacowanie polega na ocenie liczby mieszkańców (jako obiekt zamieszkania jednej rodziny) i pomnożeniu jej przez wskaźnik liczby samochodów, który dla Polski wynosi 0.9. W dużych aglomeracjach miejskich, takich jak Warszawa, Kraków, Wrocław czy Poznań wskaźnik ten wynosi nawet 2 (dwa samochody na jedną rodzinę 4 osobową). Olbrymi wzrost liczby samochodów przy braku zmian w ilości i jakości dróg oraz

sposobie ich kształtowania spowodował w obszarach silnie zurbanizowanych wzrost poziomu hałasu o 10–15 dB w stosunku do notowanego w latach 1987–1995.

Drugim silnym źródłem hałasu środowiskowego jest hałas kolejowy – źródło liniowe o dużej długości obciążające szeroki obszar. Nowym hałasem środowiskowym najszybciej zwiększającym swój obszar oddziaływania jest hałas lotniczy. Powstawanie konkurencyjnej komunikacji lotniczej i tworzenie kolejnych połączeń lokalnych przyczynia się do wzrostu obciążenia hałasem lotniczym coraz większej liczby budynków. Wzrost ten nie polega na wzroście poziomu dźwięku tylko zwiększeniu w znaczący sposób obszaru zagrożonego.

Ograniczenie wpływu hałasu zewnętrznego na poziom dźwięku w pomieszczeniach polega na tworzeniu odpowiednio kształtowanych obszarów zurbanizowanych. Już na etapie planowania strategii rozwoju w planowaniu urbanistycznym celowe jest przewidywanie pasów ochrony przed hałasem środowiskowym dla obszarów mieszkalnych. Na etapie projektowania inwestycji przenikanie hałasu środowiskowego do wewnątrz pomieszczeń ogranicza stosowanie odpowiednich przegród zewnętrznych i okien o wysokim wskaźniku izolacyjności akustycznej.

Ochrona przed hałasem powietrznym przenikającym między pomieszczeniami

Dotyczy eliminacji przenoszenia dźwięków z pomieszczenia do pomieszczenia, a w przypadku domów jednorodzinnych w zabudowie szeregowej, z budynku do budynku. Hałas powietrzny to hałasy bytowe, rozmowy, dźwięki z urządzeń audio i AGD. Hałas powietrzny w pomieszczeniach jest znacznie różnicowany w zależności od sposobu użytkowania pomieszczeń. Inna jest charakterystyka hałasu w budynkach biurowych, szkołach czy obiektach mieszkaniowych. W biurach silnym źródłem hałasu jest wyposażenie techniczne, urządzenia automatyzacji pracy biurowej.

W budownictwie mieszkaniowym w ostatnich latach pojawił się nowy, silny dźwięk o niskiej częstotliwości, pochodzący z niskotonowych głośników, w które wyposażane są coraz popularniejsze zestawy kina domowego. Dźwięki niskoczęstotliwościowe często zanieczyszczają większy obszar niż tylko mieszkanie sąsiada za ścianą. U dzieci i młodzieży odnotowuje się znaczne ubytki słuchu związane z głośnym słuchaniem muzyki.

Podstawowym działaniem w celu eliminacji uciążliwego hałasu powietrznego, przenikającego przez ściany w budynkach mieszkalnych jest dobranie przegród wewnętrznych o odpowiedniej izolacyjności akustycznej.

Ochrona przed hałasem uderzeniowym

Dotyczy eliminacji dźwięków powstałych na skutek uderzenia w strop i przenoszeniem dźwięków przez elementy konstrukcyjne. Wymuszenia dynamiczne w budynku, do jakich zalicza się przemieszczanie się osób, toczenie np. wózków czy uderzenie przedmiotu tworzą drgania, które za przegrodą wewnętrzną postrzegane są jako dźwięk. Ten rodzaj dźwięku jest o tyle uciążliwy, że może być przenoszony przez elementy konstruk-

cyjne nawet do odległych pomieszczeń. W praktyce głównym źródłem hałasu uderzeniowego są kroki i dźwięki związane z przemieszczaniem się obiektów po stropie lub schodach. Do tych dźwięków nie należy zaliczać hałasów przypadkowych, jakimi jest np. wiercenie jednostkowe otworów w ścianie wiertarką udarową. W budynkach mieszkalnych występować mogą jeszcze inne wymuszenia dynamiczne związane z typowym użytkowaniem obiektu. Do tych wymuszeń zaliczamy drgania, jakie wzbudza w konstrukcji budynku pralka czy wirówka. Eliminacja hałasu uderzeniowego polega na stosowaniu eliminatorów wpływu wymuszenia na konstrukcję budynku przez stosowanie np. podłóg pływających lub dylatacji ograniczających propagację dźwięku przez konstrukcję.

Ochrona przed hałasem wytwarzanym przez wyposażenie techniczne

Dotyczy ochrony pomieszczeń przed hałasem od urządzeń wykorzystywanych w budynku dla realizacji jego funkcji. Głównym źródłem tego typu hałasu jest kotłownia, system wentylacyjny, grzewczy i dźwigi (windy). Hałas pochodzący od wyposażenia to hałas w pomieszczeniu technicznym, gdzie znajduje się główne urządzenie oraz dźwięk transportowany instalacją. Hałas z pomieszczenia technicznego może być dystrybuowany instalacją podłączoną do głównego urządzenia i przedostawać się przez ściany. Przykładowo system wentylacyjny to system kanałów przenoszących powietrze i hałas z centrali wentylacyjnej do każdego pomieszczenia. System grzewczy może przenosić stuki z pompy i hałas palników metalowymi przewodami i grzejnikami (przez metalowe grzejniki panelowe, w skrajnych przypadkach, można podsłuchiwać sąsiadów). Odrębne zagadnienie stanowi wyposażenie techniczne związane z czynnościami, jakie są wykonywane w pomieszczeniu. Eliminacja hałasu od wyposażenia technicznego polega na stosowaniu cichych maszyn, tłumików i eliminatorów propagacji dźwięków po konstrukcji budynku.

Ochrona przed hałasem spowodowanym nadmiernym głosem

Hałas pogłosowy jest charakterystycznym hałasem dla pomieszczeń nieposiadających adaptacji akustycznej. Zjawisko to związane jest z brakiem eliminacji odbić dźwięku od ścian, sufitu i podłogi. Fala akustyczna generowana w pomieszczeniu dociera do ucha bezpośrednio oraz z pewnym opóźnieniem po odbiciu od ściany lub sufitu. Dźwięki odbite powodują znieszczenie dźwięku bezpośrednio docierającego do naszego ucha od źródła. Jest to rodzaj hałasu, na który nie zwracano uwagi przez wiele lat. Głównym czynnikiem zmieniającym warunki pogłosowe w pomieszczeniach jest zwiększenie kubatury wnętrz użytkowych budowanych współcześnie. W niskich pomieszczeniach nadmierny pogłos nie był tak uciążliwy, jakim staje się w pomieszczeniach o wysokości powyżej 3 m. Hałas pogłosowy przyczynia się głównie do utraty informacji, zaburza zrozumienie wypowiedzi (przekłamanie przekazu słownego, zakłóceń w emisji lub odbiorze informacji). Nadmierny pogłos jest również jednym ze składowych subiektywnej oceny wnętrza, jego właściciela i przeznaczenia. W pomieszczeniach zimnych kolorystycznie z nadmiernym pogłosem wiele osób odczuwa silny dyskomfort przebywania. Eliminacja nadmierne-pogłosu polega na stosowaniu dekoracyjnych materiałów dźwiękochłonnych na powierzchni ścian.

► MGR INŻ. WIBROAKUSTYK JACEK DANIELEWSKI

Fabryka Cisy • www.akustyka.pl

► O wykorzystywaniu w Belgii polskich murarzy, którzy pracują za 1 euro dziennie pisał we wrześniu dziennik „La Libre Belgique”. Zdaniem autora publikacji polskie firmy, które są podwykonawcami firm zachodnich w Belgii, nie przestrzegają obowiązujących w tym kraju norm socjalnych. Jako przykład gazeta podaje jedną z poznańskich firm, której pracownicy mieli pracować na budowie brukselskiej w warunkach nieporównywalnie gorszych od tych, które obowiązują w Belgii - dłużej, za małą pensję, mieszkając w budynkach bez ogrzewania i bez ciepłej wody. Czy w takich warunkach belgijskie firmy są w stanie konkurować z polskimi? — pyta dziennikarz.

► 25 września, zakończyła się w Aichi w Japonii Światowa Wystawa Expo 2005; w czasie 6 miesięcy Pawilon Polski na wystawie Expo 2005 odwiedziło blisko 1,3 mln osób - poinformowała Krajowa Izba Gospodarcza

► W najdroższych aglomeracjach Polski w cenie do 100 tys. zł można kupić najwyżej kawalerkę. Do tradycyjnie drogich miast takich jak Warszawa, Poznań, Kraków, Wrocław, Szczecin czy Trójmiasto dołączył ostatnio Białystok.

► W Polsce na 1000 osób przypada 330 mieszkań, tj. najmniej w Unii Europejskiej. W Hiszpani, do której lubimy się porównywać - aż 513. Na jedną osobą przypada u nas zaledwie 22,2 metra kwadratowego mieszkania. Mniej ma tylko przeciętny obywatel Słowacji i państw nadbałtyckich. Największym metrażem cieszą się Duńczycy - ponad 50 mkw. na osobę, Szwedzi - 44,4 mkw. i Anglicy - 44 mkw. Około 1 mln rodzin w Polsce chciałoby mieszkać oddzielnie, tymczasem zasób mieszkaniowy w Polsce liczy niecałe 12 mln mieszkań, kilkaset tysięcy nadaje się do natychmiastowego remontu lub do wyburzenia, rocznie przybywa zaś zaledwie 110 - 120 tys. lokali.

► Koszty pracy to jeden z głównych elementów decydujących o lokalizacji nowych inwestycji wśród inwestorów zagranicznych. Pod tym względem - podobnie jak w przypadku infrastruktury, przyjaznej administracji i przejrzystego prawa - Polska nie prezentuje się najlepiej. Przeciętna pensja w Polsce to już 634 euro brutto plus bardzo wysokie obciążenia socjalne. Przy średniej pensji w Polsce na poziomie 2,4 tys. złotych, tylko 1,6 tys. złotych trafia do kieszeni pracownika. Do pensji brutto pracodawca dopłaca jeszcze ok. 400 złotych na ubezpieczenia społeczne. W sumie ZUS i urząd podatkowy od jednego przeciętnego wynagrodzenia zabierają aż 1,4 tys. złotych, co stanowi prawie 50 proc. pieniędzy, jakie pracodawca musi przeznaczyć na wynagrodzenie. Najkorzystniej - z punktu widzenia inwestorów - prezentuje się Ukraina, gdzie średnia pensja wynosi tylko 137 euro.

► Na 14 października Katowicka Specjalna Strefa Ekonomiczna wyznaczyła rozstrzygnięcie przetargu na ponad 6-hektarową działkę w Siemianowicach Śląskich, gdzie - według wcześniejszych informacji - ma stanąć fabryka części motoryzacyjnych amerykańskiego koncernu Johnson Controls. Wartość inwestycji ma wynieść ok. 35 mln euro. Pracę znajdzie docelowo nawet 900 osób.

► Samorząd Legnicy zdobył blisko 18 mln zł dotacji z Unii Europejskiej na budowę ostatniego odcinka legnickiej obwodnicy. Koszt całej obwodnicy wyniesie ok. 100 mln zł a współfinansuje ją Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad. Środki z UE pokryją 56 proc. ostatniej fazy inwestycji. Natomiast 108 mln zł dofinansowania ze środków unijnych otrzyma projekt modernizacji odcinka autostradowej obwodnicy Krakowa od Balic do Opatkowic w ciągu autostrady A4 - poinformowała Magdalena Chacaga z Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad

► Procesami prywatyzacyjnymi w okresie od 1 sierpnia 1990 r. do końca sierpnia 2005 r. objęto 5 tys. 686 przedsiębiorstw państwowych - poinformowało Ministerstwo Skarbu. W przypadku 354 przedsiębiorstw prywatyzację rozpoczęto podczas kończącej się kadencji Sejmu.

► HERAKLITH – najskuteczniejsze metody docieplenia i wyciszania garaży, piwnic i pomieszczeń technicznych

Heraklith AG istnieje na rynku europejskim od 98 lat. Jest pomysłodawcą wykorzystania wełny drzewnej łączonej magnezylem do izolacji cieplnej i akustycznej w budownictwie. Heraklith jest również trzecim w Europie producentem wełny mineralnej. Proponujemy inwestorom produkty wykorzystujące drewno i glinę.

Izolacja termiczna i akustyczna garaży podziemnych

Podstawową różnicą technologii Heraklith w porównaniu z obecnie stosowanymi jest to, że przy równoczesnym działaniu termoizolacyjnym następuje znaczne wyciszenie wnętrza garażu oraz zastąpienie zapraw cementowo-wapiennych magnezylem, spoiwem neutralnym dla skóry i układu oddechowego człowieka (pH magnezylu jest bardzo zbliżone do przeciętnego pH skóry człowieka).

Rys. 1

Drugą bardzo ważną cechą technologii Heraklith jest, oprócz izolacji termicznej, izolacja akustyczna i p.poż. Ma to ogromne znaczenie dla ochrony słuchu przebywających tam osób, dla czytelności komunikatów (bezpieczeństwo w czasie akcji ratowniczych) oraz zabezpieczenia poziomu nad piwnicą lub garażem przed dochodzącymi stamtąd hałasami (alarmy, bramy garażowe, trzaskanie drzwiami samochodów itp.). Materiały służące do izolacji termicznej: Tektalan SD i E-21, posiadają równocześnie bardzo dużą zdolność do pochłaniania hałasu ($\alpha = 0,78$).

Technologie Heraklith, docieplania garaży i piwnic powstały głównie po to, by ograniczyć koszty robocizny, które na zachodzie Europy w porównaniu z Polską są ogromne. Tak pracochłonne technologie jak obecnie stosowane w naszym kraju będą wypierane.

W wielu krajach europejskich technologie Heraklith są stosowane od bardzo

Rys. 2

wielu lat i cieszą się ogromnym zaufaniem, a znaczne wyciszenie garażu nawet o 10-12 dB, daje inwestorom dodatkowe argumenty marketingowe w walce z konkurencją na rynku nieruchomości.

Stosowanie tej technologii eliminuje dodatkowe koszty robocizny, gdyż są one rekompensowane przez różnego rodzaju oszczędności (nie olejenie i nie czyszczenie płyt szalunkowych, brak konieczności szczelnego docinania sklejki, brak strat sklejki, gdyż Tektalan zabezpiecza przed przeciekaniem mleczka cementowego). Niezwykle ważną zaletą technologii układania płyt Heraklith jest to, iż są to metody suche, które mogą być wykonywane niezależnie od warunków pogodowych (również w czasie jesiennych i zimowych kaprysów pogody). Płyty Heraklith po zamocowaniu można pomalować farbą metodą natryskową. Nie należy, choć można je tynkować. Materiały Heraklith wykorzystano przy budowie hoteli: Radison, Intercontinental, Sheraton, biurów, spółdzielni mieszkaniowych, TBS-ów, ambasad Francji, Holandii.

Wyciszenie i izolacja akustyczna pomieszczeń technicznych

W budynkach coraz częściej występują nowoczesne instalacje oraz skomplikowane i zarazem głośne urządzenia techniczne. Zaostrzone ostatnio normy dotyczące hałasu powodują znaczne problemy dla inwestorów i wykonawców z ich spełnieniem. Niewiele jest prostych, tanich i skutecznych materiałów mogących rozwiązać te problemy.

Rys. 3

Heraklith ma w swojej ofercie dwa doskonałe materiały odznaczające się dużymi współczynnikami izolacyjności R_w oraz pochłaniania hałasu α . Są to :

- Tektalan E-21 $R_w = 25\text{dB}$ $\alpha = 0,8$ 75 mm
- Tektalan CH/A $R_w = 35\text{dB}$ $\alpha = 0,8$ 40 mm

Wspomniane materiały nie tylko izolują przegrodę, ale co równie ważne pochłaniają bardzo dużą część hałasu. Powoduje to wyraźne ograniczenie natężenia dźwięku i pozwala zmniejszyć grubość i masę przegrody. Podane parametry, duża odporność na wilgoć, ogień i uszkodzenia mechaniczne oraz łatwość montażu (mechanicznie, na sucho) pozwalają stosować te materiały w wentylatorniach, węzłach cieplnych, kotłowniach, agregatorniach.

Izolacja termiczna stropów nad piwnicami nieogrzewanymi

Bardzo szybko rosnące koszty energii, zaostrzone przepisy dotyczące izolacyjności termicznej w budynkach oraz zbliżająca się certyfikacja budynków, powodują coraz większe zainteresowanie właścicieli i zarządców technologiami poprawiającymi te parametry.

Rys. 4

Dotychczas w istniejących zasobach mieszkaniowych zajmowano się docieplaniem ścian i stropodachów. Obecnie przyszedł czas na stropy nad piwnicami. W ramach oszczędności wyłącza się ogrzewanie w pomieszczeniach piwnicznych, co powoduje dyskomfort termiczny mieszkańców nad wspomnianym stropem. Aby zapobiec tej sytuacji, wystarczy ocieplić strop 5-6 cm warstwą materiału izolacyjnego.

Niestety występują duże ograniczenia w realizacji tego celu. Stosowanie metody mokrej-lekkiej tak bardzo popularnej na naszym rynku ma w tym przypadku sporo wad:

- Brak możliwości stosowania styropianu (nie ma dopuszczenia do stosowania wewnątrz obiektów)
- Wysoka cena technologii z wełną mineralną
- Powstanie dużych ilości zabrudzeń na posadzce wokół budynku (powstałych od mokrych zapraw)
- Duży kłopot w montażu ze względu na zamontowane do stropu rury oraz niewielkie powierzchnie sufitów w piwnicach
- Bardzo duże zamieszanie związane z opróżnianiem przez mieszkańców piwnic i koordynacja tych czynności.

Najlepszym rozwiązaniem są w tym przypadku suche technologie Heraklith.

- ▶ Heratekta M-3 z rdzeniem styropianowym FS 15
- ▶ Tektalan E-21 z rdzeniem z wełny mineralnej 110 kg/m³

Wszystkie nasze produkty mają stosowne klasyfikacje ogniowe, atest higieniczny i są produkowane zgodnie z **EN-PN 13168** oraz **ISO 9001**. Rdzeń jest laminowany obustronnie 5 mm warstwą wełny drzewnej. Zalety tych materiałów to:

- Szytne płyty łatwo obrabiane piłą tarczową do drewna
- Montaż mechaniczny – na sucho
- Struktura finiszowa (można malować natryskową metodą airless)
- Znaczne wyciszenie piwnic
- Brak jakichkolwiek zabrudzeń trwałych
- Bardzo duża szybkość montażu
- Mają wszystkie niezbędne klasyfikacje ogniowe
- Możliwość demontażu.

Według opinii ITB nie wolno stosować wewnątrz budynków dociepleń metodą lekką-mokrą z użyciem styropianu. Głównie dotyczy to stropów garażowych i piwnicznych oraz ścian wewnątrz budynków. Wymagane klasyfikacje ogniowe są wymienione w Warunkach Technicznych 262.1.

Wyciszanie hal widowiskowo-sportowych i innych obiektów wielokubaturowych

W ostatnich latach jest zauważalny bardzo duży rozwój budownictwa sportowego. Sportowe sale, hale oraz pływalnie powstają jak grzyby po deszczu. Często jednak są to obiekty, w których ze względu na szczupłość budżetu, pomija się materiały poprawiające bezpieczeństwo (ochronę przed hałasem) oraz komfort użytkowników. Długotrwałe przebywanie w takim pomieszczeniu powoduje zamiast relaksu, zmęczenie oraz rozdrażnienie użytkowników.

Rys. 5

Heraklith jest producentem lekkich płyt budowlanych, wykonanych w wyniku sprasowania wełny drzewnej z mleczkiem magnezytowym. Płyty charakteryzują się:

- Bardzo dużą odpornością na uderzenie (test przy $v = 90$ km/h DIN 18032)
- Najniższą na rynku ceną
- Całkowitą neutralnością na układ oddechowy i skórę
- Wysoką paroprzepuszczalnością
- Możliwością wielokrotnego malowania na dowolny kolor wg palety RAL
- Łatwością montażu i obróbki
- Dużą odpornością na działanie wysokiej wilgotności (do 90%)
- Elektrostatycznością – nie przyciąga kurzu.

Płyty są produkowane w trzech strukturach: Herakustik F, Herakustik Star i Travertin Micro. Płyty można montować na ścianach zamiast tynku, jak i na sufitach jako wypełnienie typowych konstrukcji sufitowych. Wykończenie krawędzi może być dowolne, znane z innych systemów. Innym i bardzo często stosowanym sposobem mocowania jest montaż wkrętami do stalowej konstrukcji sufitowej do płyt g-k. Jest to system odporny na uderzenie piłką.

Wszystkie wyroby Heraklith są niezapalne, niekapiące, nieodpadające pod wpływem ognia i nierozprzestrzeniające go. Posiadają aprobaty i atest higieniczny. Płyty Heraklith często są stosowane w innych pomieszczeniach o podwyższonym poziomie hałasu m.in.: poczekalniach, kłatkach schodowych, szkolnych korytarzach (duża odporność na akty wandalizmu), kinach, teatrach, pomieszczeniach technicznych czy garażach podziemnych, restauracjach, kawiarniach i pubach.

Heraklith Polska nawiąże współpracę na zasadach prowizyjnych z osobami zainteresowanymi sprzedażą naszych produktów.

▶ **ROMUALD WILK**

Heraklith Polska

Heraklith Polska sp. z o.o.

61-655 Poznań, ul. Gromadzka 13

tel. 61 828 09 04, fax 61 828 09 03

www.heraklith.com.pl, heraklith@heraklith.com.pl

Heraklith®

Heraklith AG - Spółka Stowarzyszona

► Czy pod „mokrym” pomieszczeniem musi być mokro ?

Woda, zawilgocenia, przecieki to odwieczny problem w budownictwie, zwłaszcza w pomieszczeniach, gdzie znajdują się instalacje wodociągowe, kanalizacyjne i zawierające inne ciecze technologiczne. Zawilgocenie elementów budynków może powodować znaczne szkody. Wilgoć zwykle przyczynia się do destrukcji i korozji biologicznej materiałów budowlanych. Izolacje wewnętrzne mają za zadanie zabezpieczyć przegrody pomieszczeń przed wilgocią. Zacieki wody nie tylko obniżają estetykę wnętrz. Zalanie wodą, na skutek np. awarii instalacji wodnej, może również zniszczyć nagromadzone sprzęty i towary. Miejsca, w których stale obecna jest woda, znajdują się niemal w każdym budynku. Przede wszystkim są to wszelkiego rodzaju pomieszczenia higieniczno-sanitarne, a w budownictwie ogólnym i przemysłowym – mokre pomieszczenia technologiczne, w których występuje też czasami zagrożenie nie tylko wodą, ale również cieczami zawierającymi substancje agresywne chemicznie, żrące, oddziaływujące korozyjnie na materiały budowlane.

Izolacja pomieszczeń powinna być dobrana tak, aby oddziaływanie wody, wilgoci oraz innych chemicznych, fizycznych lub biologicznych czynników nie powodowało zagrożenia, niedopuszczalnych obciążeń czy odkształceń.

Korzystając z niemieckich doświadczeń można wyróżnić następujące klasy narażenia na zawilgocenie:

I klasa narażenia na zawilgocenie

- działanie wilgoci: czasowe i krótkotrwałe (rozpryski wody);
- przykłady występowania: kuchnie, łazienki i toalety w budownictwie mieszkaniowym;
- nie stosuje się wpustów podłogowych;
- posadzki są poziome (ewentualne rozlania wody są wycierane);
- w kabinach natryskowych występują brodziki połączone bezpośrednio do instalacji kanalizacyjnej.

II klasa narażenia na zawilgocenie

- działanie wilgoci: długotrwałe lub stałe, połączone ze swobodnym spływaniem wody bez wywoływania ciśnienia hydrostatycznego;
- posadzki mają uformowane spadki;
- przykłady występowania: natryski bez brodzików (czyli z wpustami podłogowymi), łaźnie, pomieszczenia zmywane

bieżącą wodą, mokre pomieszczenia technologiczne.

III klasa narażenia na zawilgocenie

- działanie warunków atmosferycznych na zewnętrzne elementy budynku udostępnione dla ludzi;
- przykłady zastosowań: tarasy, balkony, loggie, zewnętrzne galerie komunikacyjne;

IV klasa narażenia na zawilgocenie

- działanie wilgoci i substancji chemicznych (np. surowców produkcyjnych) lub zwiększone obciążenia mechaniczne (np. intensywny ruch pieszych, pojazdów, stosowanie myjek ciśnieniowych i maszyn czyszczących).

Do robót wykończeniowych w pomieszczeniach narażonych na zawilgocenie najczęściej używane są płytki ceramiczne. Posadzki i okładziny ścienne z płytek są trwałe i łatwe do utrzymania w czystości. Same płytki ceramiczne nie stanowią jednak wodoszczelnego zabezpieczenia elementów budynku. Woda (nie zawsze czysta pod względem biologicznym lub/ i chemicznym, czasami z rozpuszczonymi, agresywnymi substancjami) może wnikać przez różnego rodzaju szczeliny, jak również przesiąkać poprzez spoiny między płytkami. Aby zapobiec szkodom wywołanym przez wodę użytkową, nieodzowne jest stosowanie odpowiednich materiałów izolacyjnych.

W przypadku pomieszczeń zaliczonych do I klasy narażenia na zawilgocenie izolację podpłytkową wystarczy ograniczyć do powierzchni bezpośrednio narażonych na oddziaływanie wody:

- posadzka z minimum 20 centymetrowej szerokości pasem wyprowadzonym na ściany,
- ściany w obszarze kabiny prysznicowej,
- ściany w obszarze wanny,
- „fartuch” wokół umywalki.

Powierzchnie te, określone jako strefy mokre pomieszczeń zostały zdefiniowane na rysunku zamieszczonym na ostatniej stronie okładki.

Wpisanie bitumów na listę materiałów zagrażających ludzkiemu zdrowiu, spowodowało praktyczne ich wyeliminowanie ze stosowania jako izolacji wewnętrznych pomieszczeń narażonych na zawilgocenie. Do dyspozycji projektanta i wykonawcy pozostają folie oraz materiały izolacyjne na bazie mineralnej.

W przypadku budownictwa mieszkaniowego, jako izolację podpłytkową można zastosować tak zwaną „płynną folię” – materiał zabezpieczający podłoże przed oddziaływaniem wilgoci. Tego typu materiały z reguły zaprojektowane są do stosowania tylko wewnątrz pomieszczeń i nie są w stanie chronić podłoża przed bezpośrednim oddziaływaniem wody, tym bardziej wody działającej pod ciśnieniem. Wśród materiałów marki Ceresit przykładem takiej izolacji jest powłoka uszczelniająca, jedno-składnikowa **Ceresit CL 51**. Jest to produkt gotowy do użycia, nakładany na podłoże zagruntowane preparatem **Ceresit CT 17**, w dwóch warstwach przy użyciu pędzla w minimalnej, łącznej ilości 1,4 kg/m². Po 16 godzinach od wykonania izolacji można już przystąpić do układania na niej płytek ceramicznych. Rekomenduje się tutaj zastosowanie klejów mineralnych elastycznych **Ceresit CM 17** lub **CM 18**.

W przypadku pomieszczeń i powierzchni zaliczonych do II i III klasy narażenia na zawilgocenie, jako izolację podpłytkową należy zastosować materiały zdolne do przeciwstawienia się bezpośredniemu oddziaływaniu wody. Spośród materiałów Ceresit można zarekomendować w pomieszczeniach zaliczonych do II klasy narażenia na zawilgocenie powłokę uszczelniającą, elastyczną **Ceresit CL 50** oraz elastyczną powłokę uszczelniającą **Ceresit CR 166**. Obydwa materiały są dwuskładnikowe, nanosi się je przy użyciu pędzla i pacy. Pierwszy z nich nakłada się w dwóch warstwach, przy minimalnym zużyciu 1,4 kg/m². Już w dwie godziny po ułożeniu drugiej warstwy izolacji można na niej układać płytki ceramiczne przy użyciu klejów **CM 17** i **CM 18**. Elastyczną powłokę **CR 166** układa się w minimum dwóch warstwach. Łączne zużycie tego produktu, jako izolacji podpłytkowej w pomieszczeniach zaliczonych do II klasy narażenia na zawilgocenie, wynosi 4 kg/m². Na tej izolacji klejenie płytek przy użyciu **CM 17** lub **CM 18** możliwe jest dopiero po upływie 3 dni od wykonania.

W praktyce, III klasa narażenia za zawilgocenie odnosi się do nawierzchni tarasów, balkonów, zewnętrznych ciągów komunikacyjnych. W tym przypadku zagadnienie trwałości nawierzchni zależy nie tylko od skuteczności izolacji wodoszczelnej, ale również odpowiedniego skompensowania odkształceń termicznych i dobrania materiałów odpornych na oddziaływanie mrozu i podwyższonych temperatur. Rozwiązania technologiczne w tym zakresie, przy zastosowaniu materiałów marki Ceresit były prezentowane w numerze 5/2005 Inżyniera Budownictwa, gdzie omówiono problematykę izolacji tarasu nad ogrzewanym pomieszczeniem.

W pomieszczeniach zaliczonych do IV kategorii narażenia na zawilgocenie, w przypadku gdy pH zarówno działają-

cej cieczy jak i środków używanych do mycia powierzchni ceramicznych mieści się w przedziale od 4,5 do 13,5, izolację podpłytkową może stanowić powłoka **CR 166** w ilości 4 kg/m². W przypadku oddziaływania substancji bardziej agresywnych, niezbędne będzie zastosowanie izolacji przeciwwodnej z przepony epoksydowej **Ceresit CE 49**, po zagruntowaniu podłoża preparatem **Ceresit CE 50**. Konsekwencją zastosowania izolacji epoksydowej jest użycie do klejenia płytek kleju chemodopornego **CU 22**.

Powyższe zasady odnoszą się również do zbiorników z wykładziną ceramiczną, z tym że w przypadku działania wody pod ciśnieniem, izolacja z **CR 166** wymaga zastosowania materiału w ilości 5 kg/m².

Bez względu na rodzaj zastosowanego materiału i rodzaj wykonywanej izolacji, we wszystkich narożach, zarówno wypukłych, jak i wklęsłych, niezbędne jest wykonanie wyoblen, a następnie doszczelnienie powłoki izolacyjnej przez wklejenie taśmy uszczelniającej **CL 152**.

Na powierzchni naroży wypukłych, których krawędzie nie zostały zfazowane, nie udaje się uzyskać oczekiwanej grubości izolacji. Jest ona tam z reguły pocieniona i narażona na uszkodzenia mechaniczne. Z kolei w narożach wklęsłych, w których nie wykonano fasety (wyoblenia) często powłoka izolacyjna jest nakładana zbyt grubo, co w przypadku materiałów mineralnych może prowadzić do pojawiania się na powierzchni izolacji rys skurczowych, co tym samym prowadzi do utraty walorów użytkowych powłoki izolacyjnej.

Trzeba też pamiętać, że wszelkie naroża są miejscem koncentracji naprężeń, a ponadto bardzo często występują inne odkształcenia posadzek i ścian, zwłaszcza wykonanych z płyt g-k lub obłożonych nimi. Odkształcenia te bywają na tyle duże, że elastyczne powłoki uszczelniające mogą nie być w stanie ich zmostkować. Wklejenie taśmy uszczelniającej jest więc niezbędne.

Umieszczenie izolacji przeciwwodnej w warstwie tuż pod okładziną ceramiczną i warstwą kleju skutecznie eliminuje penetrowanie wszelkiego rodzaju cieczy do głębszych warstw posadzkowych i ściennych.

Henkel Polska Sp. z o.o.

ul. Domaniewska 41, 02-672 Warszawa

Centralny Dział Obsługi Klienta:

tel.: 041 371 01 00 faks: 041 374 22 22

www.ceresit.pl, infolinia: 0 800 120 241

SPECBUD – programy inżynierskie dla projektantów budowlanych i architektów

ŻELBET

- Kalkulator elementów żelbetowych
- Belka żelbetowa
- Płyta krzyżowo zbrojona
- Strop jednokierunkowo zbrojona
- Strop Akermana
- Schody żelbetowe

DREWNO

- Kalkulator elementów drewnianych
- Belka drewniana
- Wiązar jętkowy
- Wiązar płatiwiowo-kleszczowy

STAL

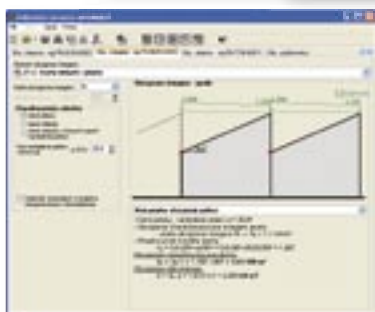
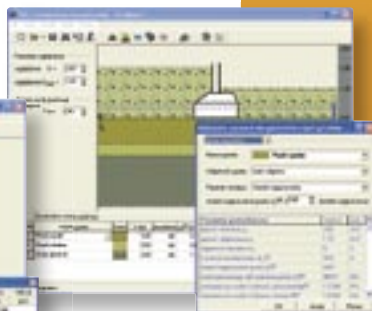
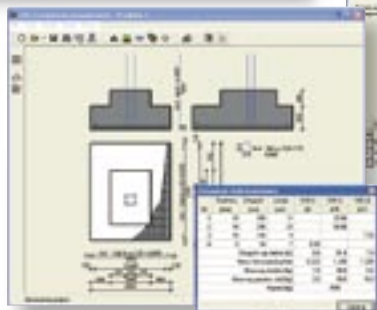
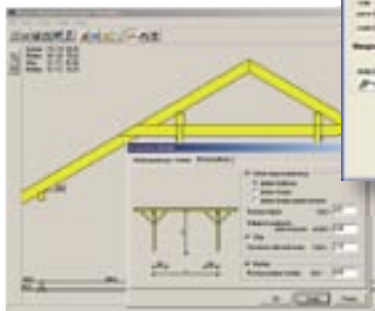
- Kalkulator elementów stalowych
- Belka stalowa
- Tablice przekrojów stalowych

FUNDAMENTY

- Fundamenty bezpośrednie
- Kalkulator parametrów geotechnicznych gruntów

STATYKA

- Kalkulator obciążeń normowych
- Belka

Cechy programów SPECBUD:

- prostota obsługi,
- kompleksowe podejście – zestawienie obciążeń, obliczenia i rysunki w jednym programie,
- uniwersalność zastosowania,
- przystępne ceny.

Charakterystyka programów:

Programy **Specbud** znajdują zastosowanie przede wszystkim przy projektowaniu obiektów małych i średnich, ale są też przydatne w pracy większych biur projektowych jako sprawne narzędzia do wstępnych analiz oraz do sprawdzania obliczeń wybranych elementów konstrukcji wykonanych za pomocą dużych systemów obliczeniowych.

SPECBUD – to programy o wszechstronnym zastosowaniu, mogą być przydatne w pracy projektantów budowlanych, architektów, inspektorów nadzoru i wykonawców.

Programy **Specbud** są opracowywane przez doświadczonych inżynierów budowlanych i pracowników naukowych, przy wykorzystaniu uwag zgłaszanych przez użytkowników. Oferujemy narzędzia projektowe sprzyjające efektywnej i przyjemnej pracy użytkowników. Projektant nie musi walczyć z zawłościami programu, może poświęcić czas na myślenie koncepcyjne i optymalizację rozwiązań projektowych.

Programy **Specbud** cechuje kompleksowość i prostota działania. W jednym programie zawarte są kolejne etapy projektowania: zestawienie obciążeń, obliczenia statyczne i wymiarowanie, rysunki konstrukcyjne i zestawienie stali. Prostota obsługi widoczna jest w każdym momencie ich pracy. Kilka typowych wielkości wystarczy do opisu geometrii obliczanego ustroju. Wprowadzanie obciążeń jest zautomatyzowane - programy same ustalają ciężar własny konstrukcji oraz obciążenie śniegiem i wiatrem wg przedmiotowych norm. Obliczenia statyczne i wytrzymałościowe szybko prowadzą użytkownika do pierwszych rezultatów i dalej do optymalnego rozwiązania końcowego. Wydruki wyników skomponowane są w tradycyjnym inżynierskim układzie, zawierają warunki normowe, wykresy, zwymiarowane rysunki elementów i ich przekrojów czy też zbrojenia oraz zestawienie stali zbrojeniowej. Zwarty i przejrzysty układ wyników jest akceptowany przez urzędy kontrolne i firmy wykonawcze. Wykonane obliczenia można także przesłać do dokumentu edytora tekstu, co pozwala zachować jednolitą formę całości dokumentacji projektowej.

Wszystkie programy **SPECBUD** wykonują obliczenia według aktualnych norm projektowania konstrukcji budowlanych, w tym najnowszej wersji normy projektowania konstrukcji żelbetowych PN-B-03264:2002 i nowej normy dla konstrukcji drewnianych PN-B-03150:2000.

SPECBUD – to programy dla wszystkich, mogą stanowić narzędzie pracy projektantów o różnym poziomie przygotowania zawodowego - początkujących i doświadczonych, młodszych i tych z wieloletnim stażem zawodowym.

Niskie ceny programów **SPECBUD** pozwalają na szybkie skompletowanie grupy programów przydatnych w najczęściej wykonywanych projektach.

A do tego zawsze można liczyć na szybki serwis telefoniczny lub internetowy. Udzielamy także porad w zakresie stosowania przepisów różnych norm projektowania konstrukcji budowlanych.

Na naszej stronie internetowej www.specbud.pl znajdują się opisy programów oraz ich wersje demonstracyjne, a także pełne wersje kilku programów do nieodpłatnego pobrania i stosowania w pracy zawodowej lub nauce. Można zamówić bezpłatną płytkę CD Demo.

Biuro Inżynierskie „SPECBUD”

ul. Długa 21 • 44-100 Gliwice • tel./fax. (032) 234 61 01

• kom. 0604 167 847 • e-mail: programy@specbud.pl

www.specbud.pl